

Letno poročilo 2023

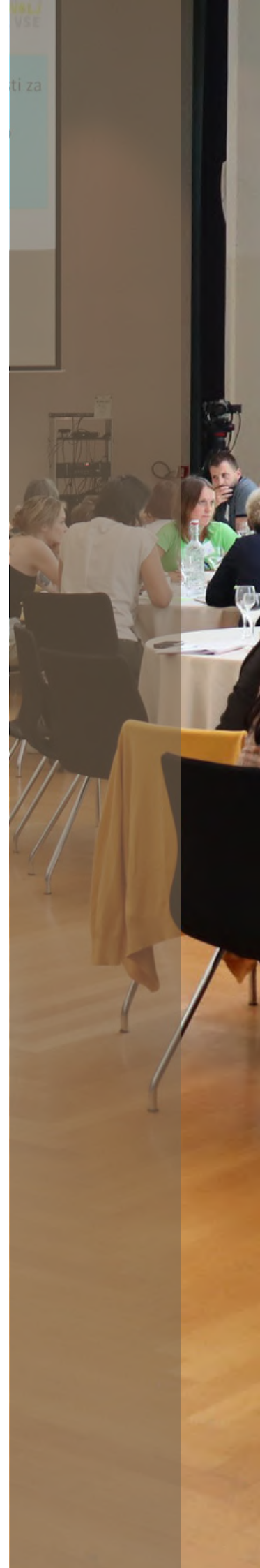
Leto podnebnih rekordov
in katastrofalnih poplav

Kazalo

Zahvala vsem, ki ste podprli delovanje organizacije	3
Predstavitev organizacije	5
Kontekst delovanja v letu 2023	15
Pregled dela po strateških področjih	17
A. Zavzemanje za zeleni razvojni preboj	17
B. Ozaveščanje, izobraževanje in usposabljanje ključnih deležnikov trajnostnega razvoja	32
C. Aktivacija javnosti za potrebne spremembe	44
D. Spodbujanje povezovanja in krepitev nevladnega sektorja	46
Poročilo o ogljičnem odtisu	49
Finančno poročilo	52
Bodite del spremembe	54

V letnem poročilu uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za vse spole.

Zahvala vsem, ki ste podprli delovanje organizacije

Izvajanje projektov Umanotere so v letu 2023 finančno omogočili: Evropska komisija, Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja (EASME) iz evropskega programa LIFE, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo in Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad iz Sklada za podnebne spremembe, Nemško zvezno ministrstvo za gospodarske zadeve in podnebne ukrepe iz programa EUKI, Mirovni inštitut, CNVOS, European Climate Foundation (ECF), Climate Action Network Europe (CAN Europe), Olin gemeinnuetzige GmbH in The European Environmental Bureau (EEB).

Na 8. nacionalni konferenci o trajnostnem upravljanju z viri skupnosti z naslovom *Podnebni meni za lokalno skupnost* sta uvodni predavanji podala dr. Ana Frelih-Larsen z nemškega Inštituta za ekologijo in dr. Žiga Malek z Inštituta za okoljske študije na Svobodni univerzi v Amsterdamu. Dobre prakse na področju trajnostnih prehranskih sistemov so predstavili Christian Jonet iz organizacije Prehranski pas regije in mesta Liege, direktor zadruga Dobrina Denis Ploj in sodelavka Odseka za razvoj podeželja na Oddelku za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana Maruška Markovčič.

Na posvetu *Kje in kako se srečata zeleni in digitalni prehod?* so kot govornici sodelovali ministrica za digitalno preobrazbo dr. Emilija Stojmenova Duh, minister za okolje, podnebje in energijo mag. Bojan Kumer, svetovalec Evropske komisije ter pobudnik in koordinator Evropske zelene digitalne koalicije dr. Ilias Iakovidis, v. d. generalnega direktorja na Direktoratu za digitalno družbo Ministrstva za digitalno preobrazbo dr. Til Rozman in dr. Peter Wostner z Urada RS za makroekonomske analize in razvoj. Na okrogli mizi so sodelovali direktor Zavoda TM ICT in sodelavec SRIP Pametna mesta in skupnosti Matjaž Logar, svetovalec uprave za tehnološki razvoj pri Elektro Ljubljana dr. Jurij Curk, sociolog z Inštituta za politike prostora dr. Aidan Cerar, sodelavec društva Duh časa Matjaž Ugovšek in generalni tajnik društva Ekologija brez meja Jaka Kranjc.

Na 8. nacionalni konferenci globalnega učenja z naslovom *Podnebne migracije: Selitve, ki jih piše podnebna kriza*, ki jo je Umanotera organizirala v sodelovanju z društvom Humanitas, je uvodno predavanje podala dr. Sarah Walker, podoktorska raziskovalka na Univerzi v Bologni. V drugem delu konference je sodelovala tudi z izvedbo delavnice, poleg nje so delavnice izvedle Darja Sekula Krstič in Ana Kalin iz Foruma za enakopraven razvoj ter Melinda Tamás in Angelika Derfler iz Südwinda.

Na nacionalnem posvetu *Vse vemo, a zakaj se nič ne spremeni? Podnebna politika med teorijo in prakso* mreže Plan B za Slovenijo in Mreže za prostor so predavali pravnica in raziskovalka na Fakulteti za družbene vede doc. dr. Barbara Rajgelj, koordinator za podnebne in energetske politike EU pri CAN Europe Klaus Röhrig, minister za okolje, podnebje in energijo mag. Bojan Kumer, Katarina Trstenjak z Inštituta Jožef Stefan, Marko Peterlin z IPoP – Inštituta za politike prostora, dr. Aljoša Slameršak iz Policy Lab, Ljubljana in Inštituta za okoljske znanosti in in tehnologijo Avtonomne Univerze v Barceloni ter v. d. direktorja Direktorata za podnebje pri Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo Andrej Gnezda. Na okrogli mizi so sodelovali

komunikologinja s Fakultete za družbene vede prof. dr. Tanja Kamin, sociolog s Fakultete za socialno delo doc. dr. Srečo Dragoš, sociokulturna psihologinja in doktorska študentka Univerze v Neuchâtel Hana Hawlina, filozof z ZRC SAZU in Filozofske fakultete doc. dr. Tadej Troha ter aktivistka gibanja Mladi za podnebno pravičnost Maša Cvetežar.

Na konferenci *Javne finance za pravični zeleni prehod: tveganja in priložnosti v Sloveniji in EU* so predavali Diana Radu iz Evropske komisije, Ludovic Suttor-Sorel iz Finance Watch, Isabelle Brachet iz CAN Europe, Jose Delgado z avstrijskega ministrstva za finance, Miranda Groff Ferjančič z Ministrstva za finance, Chiara Putaturo iz Oxfam Europe ter Rafael Wildauer z Univerze v Greenwichu. Na okrogli mizi sta sodelovala nekdanji državni sekretar na Ministrstvu za finance in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Tilen Božič ter generalni sekretar Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije (SPGS) David Švarc.

Zahvaljujemo se Karin Geršak, ki je lektorirala Umanoterino letno poročilo za leto 2022.

Zahvaljujemo se strokovnjakom in predstavnikom različnih uporabniških skupin, ki so testirali delovno verzijo Umanoterinega kalkulatorja ogljičnega odtisa in podali koristne predloge za popravke in dopolnila.

Posebej se zahvaljujemo članom Umanoterine uprave, ki so nas tekom leta 2023 s strokovnimi uvidi in novimi idejami podpirali pri izvajanju naših aktivnosti.

Hvala tudi vsem, ki ste nas v letu 2023 izbrali za izvedbo katere od naših storitev ali ki ste z nami sodelovali kako drugače.

Zahvaljujemo se podjetju Lake coloring, ki nam je z donacijo omogočilo izvajanje še več zagovorniških aktivnosti.

Velika hvala tudi ostalim donatorjem, ki ste v letu 2023 podprli aktivnosti organizacije Umanotera.

Predstavitev organizacije

1. Osebna izkaznica

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana

Telefon: **+3861 439 71 00**

Spletna stran: **www.umanotera.org**

Elektronski naslov: **info@umanotera.org**

Umanotera ima od leta 2010 status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja. Od leta 2017 je vpisana v evidenco raziskovalnih organizacij.

Umanotera je članica evropskih mrež European Environmental Bureau (EEB) in Climate Action Network Europe (CAN Europe), mednarodne mreže Stay Grounded, mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj Plan B za Slovenijo, Mreže za prostor, kluba za uveljavljanje trajnostnega razvoja Okoljski center, platforme nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč SLOGA in krovne mreže slovenskih nevladnih organizacij CNVOS.

Zaposleni v letu 2023:

Gaja Brecelj, direktorica in vodja projektov

Nika Tavčar, namestnica direktorice in vodja projektov

Renata Karba, vodja projektov

Jonas Sonnenschein, vodja projektov

Senka Šifkovič, vodja projektov

Hana Turšič, projektna sodelavka

Ajda Cafun, vodja projektov (od marca 2023)

Andrej Gnezda, vodja projektov (do marca 2023)

Martina Pernuš, vodja projektov (od aprila 2023)

Nisa Dedić Sočan, vodja projektov (do maja 2023)

Upravni odbor:

Igor Medjugorac, predsednik

Vida Ogorelec, članica

Alma R. Selimović, članica (od januarja 2023)

Goran Šoster, član (do 24. marca 2023)

1995

Agenda 21 za Slovenijo, program trajnostnega razvoja

1995

Koraki k trajnosti, poziv slovenski javnosti

1995–1998

Mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj, koordinacija

1995–1997

Trajnostni razvoj v Evropi (v partnerstvu z organizacijo Friends of the Earth)

2. Strateška izhodišča

Vizija, poslanstvo in vrednote

Umanotera trajnostni razvoj razume kot dinamično ravnovesje med človekom in naravo, ki omogoča socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. Trajnostni razvoj pomeni tudi, da namesto naravnih omejenih dobrin izkoriščamo neomejene zmogljivosti svojega razuma, da bomo lahko svoje okolje in vire naslednjim generacijam zapustili v čim boljšem stanju.

*Vizija Umanotere:
Slovenija bo leta 2030 zgled
trajnostno usmerjene družbe.*

Slovenija bo izpolnila svojo odgovornost za globalno okoljsko ravnovesje, predvsem na področjih podnebnih sprememb in biotske raznovrstnosti. Aktivno si bo prizadevala za družbo trajne blaginje za vse na lokalni in globalni ravni. Osnovne potrebe Slovenije, predvsem oskrba s hrano, vodo in energijo, bodo leta 2030 pokrite z lokalnimi viri v okviru njihove nosilne sposobnosti. V Sloveniji bo uveljavljena participatorna demokracija. Procesi odločanja bodo odprti, temeljili pa bodo na enakopravnem vključevanju civilne družbe.

Poslanstvo Umanotere:

Trajnostni razvoj iz vizije spreminjamo v resničnost, tako da predlagamo transformativne rešitve, ozaveščamo in izobražujemo, vplivamo na procese sprejemanja ključnih odločitev in gojimo strateška partnerstva.

1996–2001

Informativni četrtletni bilten
Umanotera

1996–1997

Lokalna Agenda 21, anketa in
konferenca

1996–1997

Poženi kolesca, akcije za
spodbujanje kolesarjenja

1997–1998

Zelena proračunska reforma,
mednarodni projekt s
študijo, konferenco in
zbornikom (v partnerstvu z
Wuppertalskim inštitutom)

Predstavitev organizacije

Vrednote

Celostno razmišljanje

K temam in aktivnostim pristopamo holistično in delujemo povezovalno; v ospredje postavljamo skupno dobro in pravičnost.

Kompetentnost

Izhajamo iz strokovnega razmisleka, predlagamo utemeljene rešitve in jih dobro artikuliramo.

Vodenje z zgledom

Kar govorimo, tudi delamo: od sebe in drugih pričakujemo neodvisnost, integriteto in iskrenost.

1997

Eco Audit, usposabljanja za okoljski pregled v občini

1997

IcClejev priročnik za okoljsko upravljanje, sozaložništvo in distribucija

1996–1999

CEE CAP, Vzorci potrošnje in proizvodnje v Srednji in Vzhodni Evropi, mreža, programi in aktivnosti, bilten Tools for Change

1996–1998

Vodenje sekretariata nevladne koalicije za konferenco Okolje za Evropo v Aarhusu (v sodelovanju z društvom Gaja)

3. Od besed k dejanjem

Zeleni sistem delovanja Umanotere

Zeleni sistem delovanja Umanotere, ki je interna trajnostna politika, je sestavni del Umanoterine organizacijske kulture. Integriran je v vsakdanje poslovanje in dolgoročno načrtovanje delovanja organizacije. Zaposlene podpira pri udejanjanju organizacijske vrednote, da stvari, ki jih govorimo, tudi izvajamo. Z njegovo javno objavo in aktivno promocijo druge organizacije vabimo, da ga uporabijo pri oblikovanju lastnih trajnostnih politik.

Glavnina trajnostne politike se nanaša na okoljske vidike trajnostnosti, poleg tega pa še na ustvarjanje varnega in nediskriminatornega okolja za zaposlene in sodelavce. Glede na največje vplive svoje dejavnosti na okolje Umanotera izvaja ukrepe na področjih porabe elektrike in toplote, transporta in mobilnosti, nabavne politike in odpadkov. O vplivih na okolje redno poroča v letnih poročilih in izvaja komunikacijske aktivnosti v zvezi z Zelenim sistemom delovanja Umanotere (npr. v mesečnem novičniku v razdelku *Kako v Umanoteri delamo, kar govorimo?*).

Čprav je neposreden vpliv delovanja organizacije na okolje relativno majhen, Umanotera teži k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov svojih dejavnosti na okolje in družbo. Z namenom, da bi določila najpomembnejše vire izpustov toplogrednih plinov in načrtovala ukrepe za njihovo zmanjševanje, že petnajsto leto meri in objavlja svoj ogljični odtis. Ogljični odtis Umanotere za leto 2023 je predstavljen v poglavju Poročilo o ogljičnem odtisu.

Ogljični odtis Umanoterinih dogodkov zmanjšujemo z vključevanjem mednarodnih govorcev v spletni obliki. Ostale udeležence spodbujamo, da na dogodke pridejo na trajnostni način – peš, s kolesom, z javnim prevozom ali z deljenjem avtomobila. Na fotografiji sodelovanje tujega govorca na konferenci Javne finance za pravični zeleni prehod, ki se je odvijala 16. novembra 2023.

1998

Lokalna Agenda 21 v praksi, usposabljanje za moderatorje in delavnice za občine

1998

Evropska unija, Slovenija in trajnostni razvoj, publikacija

1998–2000

Ozaveščanje javnosti o EU, trajnostnem razvoju in procesu vključevanja

1998

Almanah Zelene strani 1998

Razvoj zaposlenih

Umanotera razvoj zaposlenih in skrb zanje uvršča med eno od prioritet v sklopu kakovosti organizacije.

Sodelavcem organizacije je zagotovljeno konstruktivno delovno vzdušje, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter soodločanju in soodgovornosti. V letnih razgovorih direktorica z zaposlenimi pregleda uspehe in priložnosti za izboljšave, načrte dela in potrebe ter želje po usposabljanjih. Z omogočanjem usposabljanja Umanotera zaposlene podpira v njihovem osebnem in strokovnem razvoju. V letu 2023 sta se ekipi Umanotere pridružili Ajda Cafun in Martina Pernuš, ki sta na mestu vodij projektov nadomestili Andreja Gnezdo in Niso Dedić Sočan.

V skupnih strateških razmislekih, ki zadevajo nadaljnje delovanje organizacije, sodelujejo vsi zaposleni in uprava na letnih strateških srečanjih, ki so poleg tega namenjena tudi krepitvi ekipe. **Letno strateško srečanje organizacije** se je tokrat odvijalo v prvem tednu oktobra, ko se je razširjena ekipa Umanotere za dva dni odpravila na Koroško. Zaposleni v organizaciji in člani uprave so se na ekološki turistični kmetiji Lešnik poglobljali predvsem v komunikacijo organizacije. Vsebinsko delo so kot vedno povezali s pohajkovanjem po gozdu in prijetnim druženjem ob dobri hrani.

Zaposleni v Umanoteri imajo raznolike predhodne izkušnje in znanja, ravno tako pa znotraj organizacije delujejo in se krepijo na različnih področjih.

Z namenom medsebojnega izobraževanja zaposlenih in notranje krepitve organizacije je v letu 2023 sodelavka Umanotere Senka Šifkovič izvedla interni prenos znanja o sistemu varstva okolja in urejanja prostora v slovenskem političnem sistemu.

2000

Almanah Zelene strani 2000 (slovenska in angleška izdaja)

2000–2001

Usposabljanje za moderiranje skupinskih razprav, delavnice in priročnik

2000–2001

Za boljše informiranje, integriranje okolja in izvajanje zakonodaje v procesu širitve EU, partnerji v mednarodnem projektu

2000

Koalicija nevladnih organizacij za ratifikacijo Aarhuške konvencije, koordinacija

Letno strateško srečanje se je leta 2023 odvijalo na Koroškem. (Golavabuka, 3. 10. 2023)

Predstavitev organizacije

V letu 2023 so se sodelavci Umanotere udeležili **usposabljanj, strokovnih konferenc in delavnic**, s katerimi so pridobivali nova znanja in krepili lastne kapacitete. Med njimi so bila najpomembnejša naslednja:

- cikel izobraževanj Climate Action in Agri-food Systems in Central Eastern Europe v organizaciji Inštituta za ekologijo,
- strokovno usposabljanje o okoljski kriminaliteti v organizaciji mreže Plan B za Slovenijo,
- webinar o svežnju Pripravljeni na 55, webinar Equitable EU Greenhouse Gas emission budget ter webinar EU Green Deal Industrial Plan v organizaciji CAN Europe,
- konferenca Zelenemu prehodu naproti: trajnostne naložbe in investiranje v organizaciji Banke Slovenije,
- konferenca Conventa Crossover v organizaciji Tolerance marketinga,
- konferenca Trajnostna energija lokalno O23: Aktivno vključevanje občanov v zeleni prehod v organizaciji Borzena,
- usposabljanje Podnebno izobraževanje: Prepletenost podnebne in biodiverzitetne krize in njunega reševanja v organizaciji Mreže za prostor.

Sodelavka Umanotere Nika Tavčar se je maja 2023 v Bruslju udeležila konference *Onkraj rasti (Beyond Growth)*, na kateri so udeleženci razpravljali o (ne)vzdržnosti trenutnega gospodarskega modela in o možnih poteh naprej. Sodelavec Jonas Sonnenschein pa se je oktobra v Milanu udeležil svetovnega kongresa za podnebno pravičnost.

Ob udeležbi na konferenci Onkraj rasti, na kateri so vodilni strokovnjaki, predstavniki civilne družbe in odločevalci razpravljali o tem, kaj pravzaprav pomeni družba onkraj rasti ter kako do tam, je sodelavka Umanotere Nika Tavčar med drugim poudarila, da "rešitve in možnosti trenutnega (netrajnostnega) ekonomskega sistema obstajajo, sedaj je le vprašanje politične volje". (Bruselj, maj 2023)

2000

Kampanja proti gensko spremenjenim organizmom

2000

Akcija Parlamentarne volitve 2000, primerjava predvolilnih programov

2001

Kyoto Protocol is the only Shield we need, akcija ob srečanju Bush-Putin

2001

Rio+10, Strokovne podlage za pripravo poročila o uresničevanju trajnostnega razvoja v Sloveniji

4. Predstavitev ekipe

Zaposleni v Umanoteri na dan 20. december 2023.

Gaja Breclj, direktorica Umanotere, v Umanoteri deluje na področjih vodenja in upravljanja organizacije, podnebnih sprememb, trajnostnih lokalnih skupnosti, organizacije trajnostnih dogodkov, etične potrošnje in razvoja nevladnega sektorja.

Nika Tavčar, namestnica direktorice in vodja projektov, v Umanoteri izvaja aktivnosti na področju trajnostne oskrbe s hrano, podnebnih sprememb, trajnostnih praks, organizacije trajnostnih dogodkov in komunikacije organizacije.

Renata Karba, vodja projektov, v Umanoteri vodi aktivnosti s področij podnebnih sprememb, trajnostnih praks in politik, trajnostnih lokalnih skupnosti, odgovornega turizma, trajnostne oskrbe s hrano, ogljičnega odtisa in zelene pisarne.

Jonas Sonnenschein, vodja projektov, v Umanoteri deluje na področjih podnebnih sprememb, zelene proračunske reforme, okoljske ekonomije in spremembe vedenjskih vzorcev.

Senka Šifkovič, vodja projektov, v Umanoteri izvaja aktivnosti Podnebnega programa Plan B za Slovenijo in deluje na področju financiranja nevladnih organizacij ter podnebnih, kmetijskih in naravovarstvenih politik.

Hana Turšič, projektna sodelavka, v Umanoteri skrbi za komunikacijske aktivnosti organizacije.

2001–2002

Trije vidiki delovanja nevladnih organizacij na treh področjih okoljske zakonodaje

2001

Slovenija – območje brez gensko spremenjenih organizmov, raziskava in publikacija

2001–2004

GSO novice

2001–2005

Koalicija za Slovenijo brez GSO, koordinacija

Predstavitev organizacije

Ajda Cafun, vodja projektov,
v Umanoteri od marca 2023 izvaja aktivnosti s področij podnebnih sprememb, pravičnega prehoda, zelene proračunske reforme in trajnostnih politik.

Martina Pernuš, vodja projektov,
v Umanoteri od aprila 2023 skrbi za upravljanje organizacije in Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo.

Andrej Gnezda, vodja projektov,
je v Umanoteri do marca 2023 deloval na področjih mednarodnih trgovinskih sporazumov, zelene proračunske reforme, nizkoogljičnega gospodarstva in trajnostnih politik.

Nisa Dedić Sočan, vodja projektov,
je v Umanoteri do maja 2023 skrbela za upravljanje organizacije in Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo.

2001–2012

Tedenske E-novice

2002

Danes oblikujem jutri
– Slovenska pobuda za trajnostni razvoj, proces oblikovanja vizije in strategije

2003

Ogledalo vladi 2000–2002,
The Green NGO Monitor

2003

Promocija trajnostnega načina ravnanja z odpadki v lokalnih skupnostih, delavnice

5. Komunikacijske aktivnosti

V letu 2023 je Umanotera pripravila ali sodelovala pri pripravi **19 sporočil za javnost**. V klipingu je za leto 2023 zabeleženih več kot **747 objav in omemb Umanotere in njenih projektov** v tiskanih in elektronskih medijih oziroma v povprečju 62 na mesec.

Najbolj odmevne so bile vsebine v zvezi z aktivnostmi iniciative Glas ljudstva (kar 392 medijskih objav), komentarji na aktualne dokumente, ki jih na področju podnebnih sprememb prenavljata ali pripravljata slovenska vlada ali EU, odzivanja organizacije na trenutne družbeno-politične razmere, podnebnimi migracijami, pravičnim zelenim prehodom ter s skupnostnim upravljanjem z življenjskimi viri.

Sodelavci Umanotere so gostovali v **radijskih in televizijskih oddajah** (RTV Slovenija, Bloomberg Adria, Radio SI ...) **ter se pojavljali v prispevkih in intervjujih v tiskanih medijih** (Delo, Mladina, Dnevnik, Jana ...), njihovo mnenje pa je bilo moč prebrati tudi v številnih spletnih medijih (STA, N1, 24 ur – Čas za Zemljo, MMC, Zelena Slovenija ...).

V letu 2023 je ekipa Umanotere skrbela za **upravljanje spletnih strani Umanotere in mreže Plan B za Slovenijo**.

2004

Koalicija za Volovjo reber, aktivno članstvo

2004

Koalicija za trajnostno ravnanje z odpadki, pobudniki in koordinatorji

2004

Neformalna skupina Okoljski center, soustanovitelji

2004–2007

Program Dobra družba za podporo razvoju nevladnega sektorja v Sloveniji

Sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein je govoril o pričakovanjih pred pričetkom podnebne konference COP28. Med drugim je poudaril, da je "edino, kar šteje, opuščanje fosilnih goriv. Mi lahko dodajamo na tisoče GW obnovljive energije, a če ob istem času ne opuščamo rabe nafte, premoga in zemeljskega plina, nismo dosegli nič." (Prvi Dnevnik, 28. november 2023)

Predstavitev organizacije

Sodelavka Umanotere Nika Tavčar je ob debati o spremembi prehranskih smernic poudarila, da je s podnebne vidika pomembno, kakšno hrano izbiramo, prav tako pa je hrana področje, kjer imamo posamezniki več možnosti izbire kot npr. na področju energije za ogrevanje. (Panorama, 3. marec 2023)

Spletna stran **www.umanotera.org** je v letu 2023 zabeležila 63.393 ogledov obiskovalcev, ki so se na njej v povprečju zadržali 257 sekund. **Umanoterini FB-strani** je do konca leta 2023 sledilo 5.281 posameznikov, **na socialnem omrežju X** pa ji je sledilo 1.519 sledilcev. **LinkedIn** profil je imel 288 sledilcev. Umanoterine spletne skupnosti se redno širijo, za redno komunikacijo s svojimi sledilci pa organizacija skrbi z raznolikimi objavami, od aktualnih novic do vabil na dogodke.

Umanotera je naročnikom na Umanoterina obvestila in prostovoljcem v letu 2023 posredovala **12 obvestilnikov**, v katerih jih je redno seznanjala s svojimi aktivnostmi, število prejemnikov obvestilnika pa je bilo konec leta 889.

2004

Prijatelji narave, program varstva narave

2004

Volitve v Evropski parlament, kampanja

2004

Koga okolje briga, dogodki ob dnevu Zemlje

2004

3MUHE, ustanovitev trgovine (z Društvom Humanitas)

Kontekst delovanja v letu 2023

Leto 2023 je bilo zopet leto podnebnih rekordov. Globalno gledano najtoplejše leto v zgodovini meritev je postreglo z izmerjenimi temperaturnimi rekordi na vseh celinah, nenavadno visoke so bile tudi temperature oceanov, katerih temperaturna intenzivnost se je še pred letom 2023 zdela statistično nemogoča. Slovenija pri vsem tem žal ni bila nobena izjema. Po podatkih Agencije RS za okolje je bilo leto 2023 najtoplejše v zgodovini meritev tudi pri nas, poleg tega pa je bilo zaznamovano tudi z nadpovprečno količino padavin. Če smo v letu 2022 z zaskrbljenostjo opazovali katastrofalne požare, so se posledice podnebnih sprememb v letu 2023 odrazile v izjemnih poplavah, rekordnih z računa povzročene škode.

Poplave so bile ponovni opomnik na to, da podnebna kriza že dolgo ni več stvar nepredstavljljive prihodnosti, temveč še kako vpliva na naš vsakdan. Poleg tega so razgalile tudi slabo prostorsko načrtovanje in nizko odpornost oziroma (ne)zmožnost prilagajanja na posledice podnebnih sprememb. Strokovnjaki in strokovnjakinje na tem področju so namreč že leta pred avgustovskim dogodkom opozarjali na spreminjajoče se podnebne in s tem tudi hidrološke razmere ter pozivali k sistematičnemu in obsežnemu prilagajanju nanje – pa vendar njihovi pozivi niso bili vzeti dovolj resno. Redka pozitivna točka v dneh po naravni katastrofi pa je bila z vseh strani izkazana izjemna solidarnost s prebivalkami in prebivalci Slovenije, ki so utrpeli gromozansko škodo, ki je ponovno dokazala, da znamo stopiti skupaj, ko je treba.

Poleg podnebne in ekosistemske krize ter še naprej trajajoče vojne v Ukrajini, ki se je v zadnjem letu pomaknila na obrobje novic, je svet pretresla tudi brutalnost napadov Izraela na Palestino. V treh mesecih izraelskih napadov je zgolj območje Gaze postalo uničeno do mere, da ta po mnenju predstavnikov Združenih narodov ne predstavlja več prostora, primerne za življenje ljudi in za preživetje; nenehnim napadom najhujše vrste pa so izpostavljeni tudi prebivalci Zahodnega brega in Vzhodnega Jeruzalema. Hkrati se zdi, da si večina zahodnega sveta ob popolnem propadu človeškega dostojanstva in številnih kršitvah že sprejetih mednarodnih deklaracij enostavno zatiska oči.

Vse naštetu in dejstvo, da se bo v tem letu na volišča odpravila skorajda polovica svetovne populacije (med drugim bomo izbirali svoje predstavnike tudi na ravni EU)¹, je privedlo do razraščanja populizma, ki ljudi hujska proti zelenemu dogovoru in proti ostalim nujnim ukrepom, ki bi nas približali podnebno-nevtralni družbi – cilju EU in Slovenije kot njene članice. V duhu, nenaklonjenem podnebnemu ukrepanju, je v Dubaju potekal tudi podnebni vrh Združenih narodov COP28, zato ni bilo presenetljivo, da do dogovora o nujni hitri opustitvi fosilnih goriv ni prišlo. Podnebni vrh se je sicer končal s sprejetjem sporazuma, ki prvič v zgodovini podnebnih konferenc poziva k prehodu stran od fosilnih goriv. Pa vendar je ob tem treba poudariti, da gre tudi tokrat zgolj za

2005

No waste is good waste, ozaveščanje z delavnicami in publikacijo

2005

GSO, projekt GEnFOOD-InfoNet

2005–2007

REACH, kampanja za strožjo kemijsko zakonodajo

2006

Vodikova ekonomija, predavanje Jeremija Rifkina

1. Na svetovni ravni se bodo volitve odvijale v vsaj 64 državah (ter v EU). [Več tukaj](#).

Kontekst delovanja v letu 2023

nezavezujoč poziv na deklarativni ravni, ki je še vedno daleč od tega, kar bi bilo potrebno za reševanje podnebne krize. Kljub deklarativnemu koraku naprej vsakoletna podnebna konferenca tako še naprej ostaja ujeta v primežu kapitalskih lobijev.

Na kontekst delovanja Umanotere so vplivale tudi menjave v ministrski ekipi sedanje vlade, med njimi tudi menjava ministra za naravne vire in prostor. Menjava na ministrstvu, ki je relevantno za področja, na katerih Umanotera deluje, za zaposlene pomeni tudi, da je treba ponovno *začeti od začetka*. Ponovno obrazložiti, zakaj so okoljske nevladne organizacije (NVO) v vsaki zdravi demokraciji potrebne; ponovno predstaviti podatke iz zadnje analize o stanju financiranja okoljskih NVO (2021), ki kažejo, da izplačana sredstva s strani resornega ministrstva za okolje in prostor predstavljajo le 0,74 % vseh sredstev, ki jih je država izplačala NVO v letu 2021². Ne nazadnje, *začeti od začetka* pomeni tudi ponovno izpostaviti, da rednih javnih razpisov za posamezne projekte za NVO za področje varstva okolja in ohranjanja narave ni bilo že od leta 2018. Pozitivna sprememba se je sicer zgodila s koncem leta 2023, ko je bil po petih letih objavljen razpis za projekte okoljskih NVO (poleg razpisov za sofinanciranje LIFE projektov). Na delovanje Umanotere je vplivalo tudi izboljšano sodelovanje NVO v procesih odločanja, kar nenazadnje kaže na to, da je le-to močno odvisno od vsakokratnega družbeno-političnega okvira. Res je, da so v zadnjem obdobju NVO ponovno vključene v pomembne svete, odbore in druga telesa, kar organizacijam, kot je Umanotera, omogoča sodelovanje v razpravah na visoki ravni. A vendar se glede javnih razprav ne upošteva Resolucije o normativni dejavnosti, ki jo trenutna vlada krši v kar 64 % primerov³, situacija pa se skozi leta postopno slabša ne glede na vsakokratno vlado.

Vse to je bil kontekst delovanja Umanotere, ki je močno oblikoval naš vsakdan in botroval k preusmerjanju naših aktivnosti v naslavljanje večplastnih kriz, odpiranje pomembnih debat, krepitev demokracije in prizadevanje za obstoj in razvoj okoljskega nevladnega sektorja. V letu 2024 bomo tako začrtani poti nadalje sledili in še naprej delovali v smeri osvetljevanja aktualnih kriz, spodbujanja politične participacije (tudi na prihajajočih EU volitvah) ter vnašanja zagona in optimizma na področja trajnostnosti, na katerih delujemo.

2006–2009

Rituali, program ozelenjevanja pisarniške dejavnosti s svetovanjem in klubom

2006

Eko hiša, zasnova koncepta in konferenca o eko centrih

2006

Ogledalo vladi 2006: Praksa in značilnosti sodelovanja s civilno družbo

2006

Podnebni profili županskih kandidatov, brošura in kampanja pred lokalnimi volitvami

2. Pri slednjem ta delež zajema področja okolja, narave in prostora, glede na leto 2019 pa se je zmanjšal za 0,44 %.

3. Resolucija o normativni dejavnosti vladam nalaga najmanj 30-dnevno javno razpravo o vsakem novem predpisu. Števec kršitev Resolucije je dostopen [tukaj](#).

Pregled dela po strateških področjih

A. Zavzemanje za zeleni razvojni preboj

*»Pred petindvajsetimi leti bi ljudem lahko oprostili za to, ker niso vedeli ali veliko storili glede podnebnih sprememb, danes pa za to ni več izgovora.«
(Desmond Tutu)*

Zeleni razvojni preboj, s katerim bo Slovenija polno izkoristila svoje trajnostne potenciale in strateške razvojne priložnosti, je zvezda severnica Umanoterinega delovanja. S sprožanjem sprememb nacionalnih politik, strategij in praks na področjih, ki so ključna za trajnostni razvoj, Umanotera tlakuje pot k svoji viziji, da bo Slovenija leta 2030 zgled trajnostno usmerjene družbe. Možnosti za učinkovito transformacijo družbe v smeri zagotavljanja blaginje za vse ljudi in druga živa bitja znotraj planetarnih omejitev povečuje z oblikovanjem alternativnih strategij in priporočil odločevalcem, zagovorništvom in sodelovanjem v upravnih postopkih. Pri tem se zavzema za višjo kakovost in skladnost ključnih politik ter izvajanje dobrih deklariranih politik v praksi.

2007

Tedenske E-novice
preimenovane v Etc. Ekološki
tedenski cirkular

2007

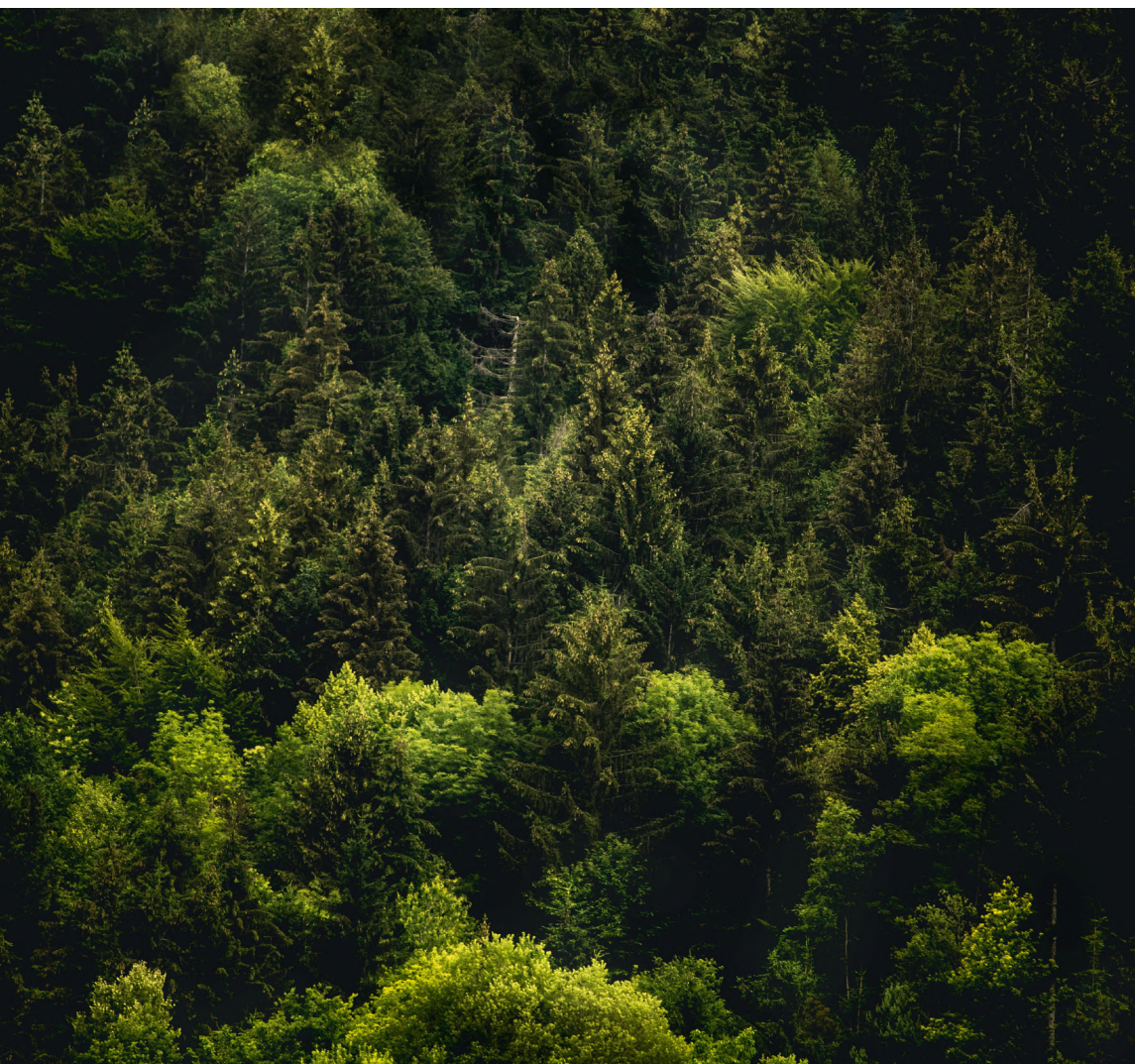
Kalkulator za izračun
ogljčnega odtisa za
posameznike

2007–2009

Podnebno sporočilo,
multimedijska predavanja

2007

Človekove pravice in
okolje, posvet z varuhinjo
človekovih pravic

Pregled dela po strateških področjih

1. Vodenje delovne skupine za zeleni razvojni preboj (ZRP) mreže Plan B za Slovenijo

Delovna skupina za zeleni razvojni preboj (ZRP) je nastala v želji, da zagovarjanje pozitivne vizije razvoja, ki bo zagotavljal blaginjo za vse ob spoštovanju planetarnih omejitev, (p)ostane redni del dejavnosti nevladnih organizacij, ki delujejo v okviru mreže Plan B za Slovenijo. Za zeleni razvojni preboj se delovna skupina zavzema z zagovorniškimi dejavnostmi in sodelovanjem v pripravah relevantnih strategij – vedno pa z opozarjanjem na potrebo po sistemskem reševanju podnebne, ekosistemske in širše družbene krize.

V začetku leta 2023 je delovna skupina pripravila in na politične odločevalce naslovila pobudo za pridobitev mnenja Ustavnega sodišča RS v postopku ratifikacije trgovinskega sporazuma CETA med EU in Kanado. Pobuda je bila deležna precejšnjega odziva s strani medijev in koalicijskih strank, a nadaljnji koraki v zvezi s tem niso bili storjeni, zato ostaja okoljsko sporen sporazum v začasni rabi.

Naslednja večja in pomembnejša aktivnost delovne skupine je bila vezana na posodobitev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), ki je podlaga za pridobivanje preko 1,6 milijarde nepovratnih evropskih sredstev, vključno s pripravo novega poglavja REPowerEU, katerega namen je pospešitev zelenega prehoda za zmanjšanje odvisnosti od fosilnega plina in zaježitev energetske krize. Zeleno-razvojna prizadevanja so člani skupine strnili v skupne pripombe in predloge, kjer so med drugim izpostavili nujnost krepitve naložb v javni potniški promet, preusmeritve dela predvidenih sredstev v ukrepe pravičnega prehoda za gospodinjstva z nizkimi dohodki ter potrebo po strožjih kriterijih za sofinanciranje naložb v razogljičenje gospodarstva. Predloge so zagovarjali tudi na dveh javnih posvetih.

Člani delovne skupine so se tekom leta aktivno vključevali tudi v pobude drugih delovnih skupin mreže, med drugim so sodelovali pri pripravi vsebin in drugih aktivnosti v sklopu posodobitve Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN) in javne obravnave predlogov Zakona o podnebnih spremembah ter Zakona o energetske politiki.

Znotraj delovne skupine je skozi celotno leto potekalo tudi informiranje članic o aktualnih temah na relevantnih področjih – od industrijske politike EU, novega mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah, uporabe načela "da se ne škoduje bistveno" do informacij glede porabe evropskih sredstev in potencialnih novih virov javnih sredstev za financiranje pravičnega zelenega prehoda.

Spletna stran: [Plan B za Slovenijo](#)

2007

Geopedija, tematski interaktivni atlas Slovenije ter analize o naravi in okolju

2007

Plan B 1.0, alternativni razvojni program za Slovenijo

2007–2017

Krilca, darila s čarobno močjo

2007–2010

Planet sprememb, interaktivni učni paket

Pregled dela po strateških področjih

2. Projekt Ambiciozno podnebno upravljanje

Cilj projekta je bil bolj ambiciozen podnebni zakon, trajnostno posodobljen Celovit nacionalni energetska in podnebni načrt (NEPN) ter implementacija dolgotrajne strategije, ki naj bi bili vsi v skladu s cilji Pariškega sporazuma in odgovornega podnebnega upravljanja. Projekt je podpiral delovanje mreže Plan za Slovenijo.

V aprilu je potekalo javno posvetovanje glede scenarija posodobitve Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta. Članice mreže Plan B za Slovenijo in Mreže za prostor v procesu prenove NEPN sodelujejo že od samega začetka posvetovanja (jesen 2022) in so pripravljavcem posredovale svoja stališča in predloge.

Ob izvajanju dveh ključnih procesov podnebne politike je mreža Plan B za Slovenijo opozorila, da je vsebina s strani vlade potrjenega osnutka posodobitve NEPN podnebno, naravovarstveno in socialno nezadostna, in pozvala k pripravi Zakona o podnebnih spremembah v bolj vključujoči razpravi s strokovno javnostjo in ključnimi deležniki.

Mreža Plan B za Slovenijo je sodelovala v civilnodružbenem pozivu državam članicam EU, Evropskemu parlamentu in Evropski komisiji, naj po hitrem postopku sprejmejo uredbo o obnovi narave, ki bo naslovil biodiverzitetno in podnebno krizo. Julija je pozdravila odločitev evropskih poslancev, da podprejo obravnavo uredbe o obnovi narave.

Poleti je v okviru projekta nastala nova spletna stran mreže Plan B za Slovenijo, na katero so bile prenesene vse stare vsebine, ki so zdaj bolj pregledno in sistematično urejene in posledično lažje dostopne članicam mreže in drugim obiskovalcem spletne strani.

The screenshot shows the website interface for 'Plan B za Slovenijo'. At the top, there is a navigation bar with 'AKTUALNO', 'KAJ DELAMO', 'KDO SMO', and a search icon. Below the navigation is a grid of ten topic categories: Podnebna politika, Ekološko kmetijstvo in samooskrba, Trajnostna energetika, Koalicija za trajnostno prometno politiko, Zeleni razvojni preboj, Okoljevarstveno pravno varstvo, Učinkovita raba virov in odpadki, Varstvo narave, Okolje - zdravje, and Financiranje okoljskih NVO. Below the grid is a large image of a forest with two callout boxes: '38 organizacij' and '10 let'. To the right of the image is a section titled 'Mreža Plan B za Slovenijo' with a sub-header 'V Plan B za Slovenijo – mreži nevladnih organizacij za trajnostni razvoj smo združene nevladne organizacije, ki trajnostni razvoj razumemo kot razvoj, ki bo zadovoljil trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožal zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij.' and a 'VEČ O MREŽI' button.

2007

Narava v živo, kratki filmi

2007

Odprtje Okoljskega centra na Trubarjevi 50 v Ljubljani

2007

Podnebni profili predsedniških kandidatov, kampanja ob predsedniških volitvah

2007–2008

Slovensko predsedovanje EU in varstvo okolja (v partnerstvu z organizacijo Greenpeace)

Pregled dela po strateških področjih

Oktobra sta mreži Plan B za Slovenijo in Mreža za prostor organizirali posvet Vse vemo, a zakaj se nič ne spremeni? Podnebna politika med teorijo in prakso, ki je z visoko udeležbo potrdil pomembnost teme in kritičnost (strokovne) javnosti zaradi neukrepanja na področju podnebne krize. Na posvetu je bil orisan globok razkorak med teorijo, potrebnimi ukrepi in ukrepanjem politike, odprla pa se je tudi zanimiva debata o vzrokih za pasivnost družbe in odločevalcev. Dogodek je bil delno podprt iz sredstev Podnebnega programa mrež, ki ga sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, delno pa je bil financiran iz sredstev projekta Ambiciozno podnebno upravljanje.

Mreža Plan B za Slovenijo se je jeseni odzvala na osnutek Podnebnega zakona, obenem pa je opozorila še na potrebo po prenovitvi Dolgoročne podnebne strategije Slovenije 2050 in pripravi strategije prilagajanja na podnebne spremembe.

Okrogla miza Iščemo rešitve za velike podnebne korake v slovenski družbi na posvetu *Vse vemo, a zakaj se nič ne spremeni? Podnebna politika med teorijo in prakso*. (Ljubljana, 17. oktober 2023)

2008

Spremenimo klimo,
kampanja ob parlamentarnih
volitvah

2008–2020

Izračuni ogljičnih odtisov
organizacij in podjetij

2008

Podnebne spremembe,
posvet v Državnem svetu

2008

Planet prihodnosti,
dokumentarni film

Pregled dela po strateških področjih

3. Sodelovanje v projektu V smeri podnebno nevtralne Evrope: Učinkovito razporejanje evropskih sredstev

Namen projekta V smeri podnebno nevtralne Evrope je zagovarjati skladnost večletnega finančnega okvira EU za obdobje 2021–2027 ter Načrta za okrevalje in odpornost (NOO) z Evropskim zelenim dogovorom in ciljem razogljičenja pred sredino stoletja. Z vključevanjem v procese priprave Načrta za okrevalje in odpornost in drugih dokumentov, povezanih s porabo sredstev EU (Partnerski sporazum, Operativni program), Umanotera sodeluje pri oblikovanju ukrepov za prehod v podnebno nevtralno EU ter si prizadeva zagotoviti, da bodo sredstva namenjena projektom, ki so skladni s podnebnimi in okoljskimi cilji EU.

V letu 2023 je Umanotera kritično spremljala proces izvajanja reform in investicij v okviru Načrta za okrevalje in odpornost (NOO) ter Evropske kohezijske politike (EKP), za zainteresirano javnost je pripravila [pregled predvidenih ukrepov in naložb na področjih podnebja, okolja in narave v okviru EKP 2021-2027](#). Poleg tega se je vključevala v pogovore z Evropsko komisijo in relevantnimi slovenskimi ministrstvi. Sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein je bil v okviru projekta aktiven kot član Odbora za spremljanje kohezije.

Zagovorništvo je bilo osredotočeno na oblikovanje novega poglavja RePowerEU v NOO in na [uporabo načela "da se ne škoduje bistveno"](#), še posebej v navezavi na predvidene ukrepe in naložbe v okviru Operativnega programa Evropske kohezijske politike 2021–2027. O obeh temah so bili s strani Umanotere organizirani seminarji za krepitev zmogljivosti zainteresiranih članic mreže Plan B za Slovenijo.

Na konferenci z naslovom *Javne finance za pravični zeleni prehod: tveganja in priložnosti v Sloveniji in EU* je sodelavka Umanotere Ajda Cafun poudarila: "Rast sistemskih družbenih neenakosti ima med drugim uničujoče okoljske učinke. Tudi v Sloveniji se vse večja koncentracija premoženja v rokah peščice odraža v velikih ogljičnih neenakostih. Po oceni iz leta 2019 ima v povprečju nekdo iz skupine najpremožnejših 10 % prebivalcev 5-krat višji, iz zgornjega 1 % pa kar 15-krat višji ogljični odtis (tako iz potrošnje kot investicij) kot nekdo iz spodnje polovice po neto premoženju. Brez močnega posega v onesnaževalno elito torej podnebne krize ni mogoče rešiti." (Ljubljana, 16. november 2023)

2008

Pravične tkalke v Burkina Fasu, usposabljanje v tkanju blaga

2008

Dobre planete je težko najti, promocijski materiali

2008

Uvedba sistema kakovosti delovanja Umanotere

2008–2010

Enlarging FAIR, ozaveščanje o pomenu pravične trgovine

Pregled dela po strateških področjih

Pripravljena je bila zbirka primerov iz prakse z naslovom *Za boljšo porabo evropskih sredstev za zeleni prehod. Primeri in priporočila iz Slovenije*, ki povzema ključne ugotovitve analize pretekle porabe sredstev EU za zeleni prehod v Sloveniji.

Septembra je Umanotera skupaj z mednarodno mrežo Stay Grounded organizirala spletni seminar o škodljivih subvencijah v letalskem sektorju. Novembra so strokovnjaki na mednarodni konferenci z naslovom *Javne finance za pravični zeleni prehod: tveganja in priložnosti v Sloveniji in EU*, ki je potekala v organizaciji Umanotere, razpravljali o tem, kako v kontekstu močnih pritiskov na javne finance zagotoviti zadostna sredstva za zeleni prehod in hkrati zmanjšati naraščajoče družbene neenakosti. Na zaključni okrogli mizi z naslovom *Pravično financiranje zelenega prehoda v Sloveniji* je sodelovala tudi sodelavka Umanotere Ajda Cafun.

2009

Zeleni izziv: okoljsko učinkovit IT, konferenca

2009–2010

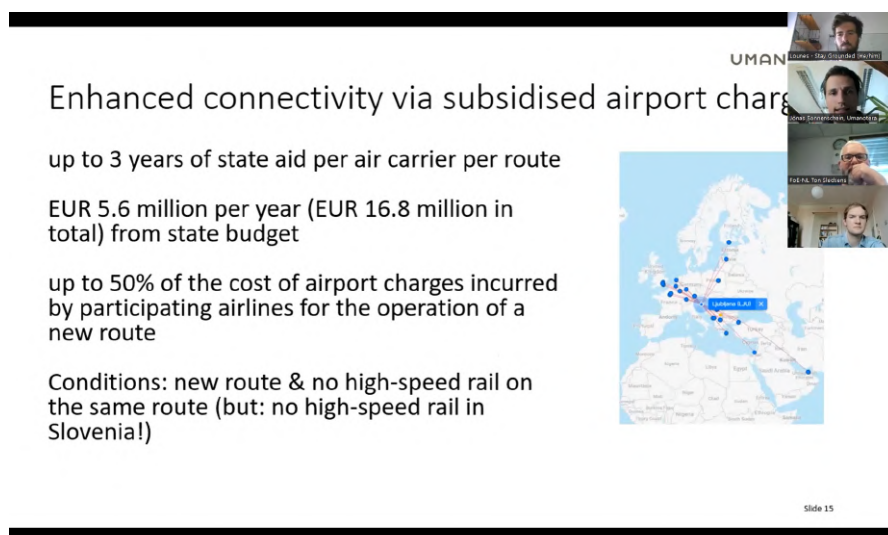
Izobraževanja za izračunavanje ogljičnega odtisa

2009

Do kam seže Slovenija?, soavtorji razstave o podnebnih spremembah v Državnem zboru

2009

Ukrepa zdaj!, kampanja za ambiciozno podnebno politiko

The screenshot shows a presentation slide with the following text:

Enhanced connectivity via subsidised airport charges

- up to 3 years of state aid per air carrier per route
- EUR 5.6 million per year (EUR 16.8 million in total) from state budget
- up to 50% of the cost of airport charges incurred by participating airlines for the operation of a new route
- Conditions: new route & no high-speed rail on the same route (but: no high-speed rail in Slovenia!)

On the right side of the slide, there is a map of Europe with several blue dots indicating routes. Above the map, there are four small video call windows showing participants. The slide is labeled 'Slide 15' at the bottom right.

Spletni seminar o škodljivih subvencijah v letalskem sektorju v EU je bil v sodelovanju z mednarodno mrežo Stay Grounded organiziran v septembru 2023.

Spletna stran: [V smeri podnebno nevtralne Evrope: Učinkovito razporejanje evropskih sredstev](#)

Pregled dela po strateških področjih

4. Izvajanje projekta Evropske volitve 2024

Umanotera je s septembrom 2023 pričela z izvajanjem projekta Evropske volitve 2024. Ta je namenjen povečanju volilne udeležbe na volitvah v Evropski parlament, povečanju zastopanja zelenih tem v predvolilnih kampanjah, grajenju močne koalicije organizacij civilne družbe in drugih zainteresiranih deležnikov, ki bo zagovarjala bolj vključujoč državljanski prostor in spodbujala dialog, ter opolnomočenju novinarjev pri poročanju o zelenih temah, predvsem v navezavi z evropskimi volitvami.

Umanotera je v letu 2023 pričela s pripravo dokumenta *Kaj pomeni živeti v ogljično nevtralni in pravični družbi?*. Poleg tega je izvedla srečanje s civilnodružbenimi organizacijami, ki so izkazale interes za sodelovanje na skupnih aktivnostih pred evropskimi volitvami. Pred oktobrskim neformalnim srečanjem voditeljev držav ali vlad je Umanotera na predsednika vlade RS dr. Roberta Goloba naslovila pismo s prednostnimi nalogami, vključitev katerih bi po njenem mnenju pospešila družbene in industrijske koristi Evropskega zelenega dogovora.

Sodelavka Umanotere Nika Tavčar je v okviru projekta sodelovala na dogodku *EU za podnebno pravičnost*, kjer je govorila o evropski podnebni zakonodaji s poudarkom na politikah, ki vplivajo na pridelavo in potrošnjo hrane tudi v Sloveniji, ter (tudi) v kontekstu tega poudarila pomen udeležbe na evropskih volitvah.

Spletna stran: [Evropske volitve 2024](#)

2009

Javnomnenjska raziskava o podnebnih spremembah (v partnerstvu z Mediano)

2009

17 mitov in resnic o podnebnih spremembah, dokument

2009

Razstava na prostem o podnebnih spremembah, naročnik MOL

2009

Voda – Ekologija – Varčevanje, ozaveščevalni plakati

Pregled dela po strateških področjih

5. Raziskovalno delo

V letu 2023 je Umanotera izvedla raziskave na področjih podnebnih politik in porabe javnih sredstev za blaženje podnebnih sprememb.

Indeks uspešnosti na področju varovanja podnebja – CCPI

Umanotera je z ocenjevanjem nacionalnih politik ponovno sodelovala pri pripravi indeksa uspešnosti na področju boja proti podnebnim spremembam (CCPI). Namen objavljjanja indeksa je povečanje transparentnosti mednarodne podnebne politike ter omogočanje primerjave prizadevanj za zaščito podnebja in napredka posameznih držav. Slovenija je na lestvici indeksa uspešnosti na področju boja proti podnebnim spremembam 2024 ohranila 41. mesto (od 64-ih) in je tako med državami z nizko uspešnostjo. Izpostavili smo, da ohranitev 41. mesta kaže na neambicioznost trenutnih politik v času nujno potrebnega podnebnega ukrepanja.

2009-

Plan B za Slovenijo, koordinacija mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

2009–2010

Slovenija, 50+, potujoča razstava o podnebnih spremembah

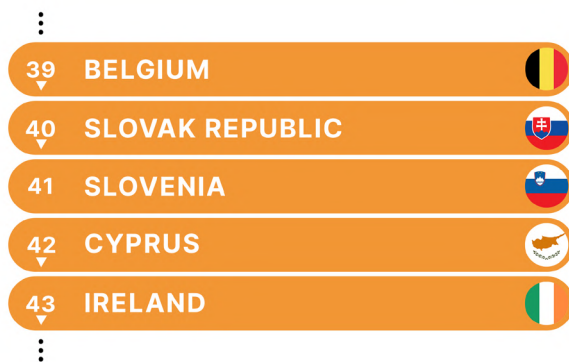
2010

Ogljični odtis kot merilo uspešnosti, 1. strokovna konferenca

2010

Ogledalo vladi 2010: Zeleni nevladni monitor

Ranking

CCPI 2024

Pregled dela po strateških področjih

6. Sodelovanje v delovnih telesih in pobudah

V letu 2023 so bili zaposleni v Umanoteri člani naslednjih strokovnih in posvetovalnih teles ter pobud institucij politične oblasti in ostalih pomembnih družbenih deležnikov:

Podnebni svet Vlade RS

Vlada RS je ustanovila Podnebni svet, katerega glavna naloga je znanstveno svetovanje v obliki strokovnih mnenj in priporočil vladi o obstoječih in predlaganih ukrepih podnebne politike ter o njihovi skladnosti z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in pravnim redom EU s področja podnebnih sprememb. Za člana je bil imenovan sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein, ki ima vlogo namestnika predsednika sveta.

Prva in hkrati konstitutivna seja Podnebnega sveta, ki naj bi deloval kot znanstveno-posvetovalno telo vlade pri oblikovanju in izvajanju podnebnih politik. (Ljubljana, 2. oktober 2023)

Svet ministra za okolje in prostor za sodelovanje z nevladnimi organizacijami (Svet NVO)

Z namenom vzpostavitve dialoga in transparentnega sodelovanja je bil ustanovljen Svet ministra za okolje in prostor za sodelovanje z nevladnimi organizacijami kot strokovno-posvetovalni organ ministra. Člani Sveta NVO so izvoljeni strokovnjaki s področij okolja, narave in prostora. Sodelavka Umanotere Senka Šifkovič je članica Sveta NVO za področje podporno okolje za NVO s področja okolja in prostora.

Strateški svet za prehrano

Vlada RS je ustanovila Strateški svet za prehrano, ki za predsednika vlade pripravlja mnenja, strokovne usmeritve in predloge za posodobitev prehranskih smernic, ozaveščanje o potrebi sprememb prehranjevalnih navad, nadgradnjo politik in strateških dokumentov na področju prehranske politike itn. Za članico je bila imenovana sodelavka Umanotere Nika Tavčar.

2010–2011

Do trajnostnega razvoja preko odgovornega turizma in pravičnotrgovinskega povezovanja v Burkina Fasu

2011

Ogljični odtis kot merilo uspešnosti, 2. strokovna konferenca

2011

Iskriva Pozitiva, mladinski glasbeni festival in razstava

2011

Moja organizacija in trajnostni razvoj, usposabljanje za komunikacijske profesionalce

Pregled dela po strateških področjih

Ključna naloga Sveta za prehrano je pripravljati predloge ukrepov za cenovno dostopno, varno in kakovostno hrano, ki bo čim manj škodljivo vplivala na zdravje ljudi, okolje in podnebje. (Ljubljana, 7. marec 2023)

2011

Trajnostni integralni turistični proizvodi Osrednjeslovenske regije, priprava kriterijev

2011–2016

Slovenija znižuje CO₂; izbor dobrih praks, ogledi, katalog in promocija

2011-2015

Tretji člen, spletna skupnost za neposredno demokracijo

2011–2013

EGO – Evropska zelena pisarna, mednarodni partnerski projekt

Svet RTV

Gaja Breclj je bila s strani Sveta za trajnostni razvoj in varstvo okolja imenovana v Svet RTV Slovenija. Svet RTV sestavlja 17 članov in je ključni nadzorni organ RTV Slovenija.

Ustanovna seja Sveta RTV Slovenija. (Ljubljana, 5. junij 2023)

Odbor za spremljanje Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027

Jonas Sonnenschein je predstavnik nevladnih organizacij za področje okolja v odboru za spremljanje izvajanja kohezijske politike. Odbor kritično spremlja razvoj smernic, meril, načrtov ocenjevanja itd. za različne sklade v okviru večletnega finančnega okvira 2021–27. Poleg tega podrobno pregleduje izvajanje kohezijske politike prek različnih javnih razpisov. Z okoljskega vidika je posebna pozornost namenjena izvajanju načela "da se ne škoduje bistveno".

Prenova zelene sheme slovenskega turizma

Renata Karba sodeluje v strokovni skupini za prenovu Zelene sheme slovenskega turizma, ki jo je leta 2023 vzpostavila Slovenska turistična organizacija.

Pregled dela po strateških področjih

Horizontalna delovna skupina za pripravo Strateškega načrta SKP 2023–2027

Projektna sodelavka Umanotere Senka Šifkovič je bila članica horizontalne delovne skupine v okviru priprave Strateškega načrta Skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Delovna skupina za zeleni prehod znotraj kulture

Ministrstvo za kulturo je oblikovalo področne delovne skupine, ki bodo sodelovale pri oblikovanju usmeritev in predlogov ukrepov na področjih prečnih politik ter v novem Nacionalnem programu za kulturo (NPK) in spremljajočem akcijskem načrtu. Za člana delovne skupine za zeleni prehod znotraj kulture je bil imenovan sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein.

Planica 2023

Gaja Breclj je bila članica Strateškega sveta Planica 2023 za FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju, kjer je sodelovala na področju trajnostnih vidikov dogodka.

Evropski podnebni pakt

Gaja Breclj je ena od prvih slovenskih ambasadork in ambasadorjev Evropskega podnebnega pakta – platforme, ki jo je ustanovila Evropska komisija za spodbujanje široke družbene mobilizacije za ukrepanje na področjih podnebnih sprememb in izgradnje zelene Evrope. Pakt naj bi omogočal povezovanje ljudi, podjetij, civilne družbe in javnih organov na vseh ravneh pri sooblikovanju podnebnih ukrepov, izmenjavi informacij, predstavitvi dobrih praks in izvajanju lokalnih dejavnosti.

2012–2013

Čista zmaga, trajnostni športni dogodki

2012

Poziv vladi za zeleni razvojni preboj, kampanja

2012

Trajnostni turistični produkt Osrednjeslovenske regije, zasnova turističnih izletov

2013

Umanoterina znamka, natečaj in razstava za znamko

Pregled dela po strateških področjih

7. Vključevanje v pomembnejše postopke ter priprava predlogov in stališč na ključne dokumente

Umanotera je v letu 2023 **podprla 30 kampanj družbeno-civilnih organizacij na nacionalni ravni in na ravni EU**, o čemer smo svoje sledilce na družbenih omrežjih tudi redno obveščali.

V Umanotera smo podprli prebivalke in prebivalce občine Kanal ob Soči v boju za življenje v zdravem okolju, ki jim ga že desetletja odreka tamkajšnja cementarna-sosežigalnica Salonit Anhovo (po novem Alpacem). (Ljubljana, 1. september 2023)

V letu 2023 se je Umanotera (sama ali v sodelovanju) vključevala v naslednje pomembnejše postopke ter pripravila predloge in stališča na ključne dokumente:

Februar 2023

V mreži Plan B za Slovenijo so na najvišje politične odločevalce naslovili pobudo, da na podlagi 160. člena Ustave Republike Slovenije Ustavno sodišče zaprosijo za mnenje o skladnosti trgovinskega sporazuma CETA z Ustavo RS.

Več >>>

April 2023

Organizacije Delovne skupine za zeleni razvojni preboj mreže Plan B za Slovenijo in organizacije Mreže za prostor so v sklopu enotedenskega javnega posvetovanja o posodobitvi Načrta za okrevanje in odpornost oddale skupne pripombe in predloge na izhodiščna dokumenta za posodobitev načrta.

Več >>>

2013

Zelena proračunska reforma: odzivanje na krizo s trajnostno vizijo, poročilo

2013

Spremenimo minus v plus, kampanja za ukinitve škodljivih subvencij

2013–2014

Spodbujamo zelena delovna mesta, analiza, usposabljanja, nagradni natečaj, konference, priporočila

2013

Idejni načrt naravoslovne učne poti v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Pregled dela po strateških področjih

Maj 2023

Članice mreže Plan B za Slovenijo in Mreže za prostor so se ob zaključku javnega posvetovanja glede prenove Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN) zavzele za ambiciozen dokument, ki bo upošteval ugotovitve šestega poročila IPCC in sledil mednarodnim zavezam Slovenije.

[Več >>>](#)

2013

Koalicija za gozd, koordinacija

2013

Trajnostni razvoj: od formalnih zavez k vplivnim dejanjem, predavanja z delavnico

Junij 2023

Ob izvajanju dveh ključnih procesov podnebne politike (NEPN in Zakon o podnebnih spremembah) so v mreži Plan B za Slovenijo opozorili na nujnost vključujoče razprave z upoštevanjem strokovnih ter na znanosti temelječih ukrepov.

[Več >>>](#)

2013-2016

GPP 2020, Zeleno javno naročanje za nizkoogljično gospodarstvo, evropski projekt

Julij 2023

Članice mreže Plan B za Slovenijo in Mreže za prostor so slovenskim poslancem v Evropskem parlamentu pred parlamentarnim glasovanjem poslale pobudo, naj podprejo obravnavo uredbe EU o obnovi narave.

[Več >>>](#)

2013-2015

Spoznaj svoj življenjski slog, izobraževanje za trajnostno potrošnjo

September 2023

Umanotera je bila med podporniki kampanje Naj Anhovo zadiha! Po uspešno zbranih preko 6000 podpisov podpore je bil v državni zbor vložen predlog sprememb Zakona o varstvu okolja (ZVO-2), ki bo zaostрил okoljske standarde za sosežigalnice odpadkov ter nad njimi uvedel strožji nadzor.

[Več >>>](#)

Oktober 2023

V mreži Plan B za Slovenijo so pozdravili predlog Podnebnega zakona, ki ga je za javno razpravo objavilo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, ter ob tem podali tudi nekaj predlogov izboljšav.

[Več >>>](#)

Oktober 2023

Umanotera je na predsednika vlade RS dr. Roberta Goloba naslovila pismo s prednostnimi nalogami, vključitev katerih bi pospešila družbene in industrijske koristi Evropskega zelenega dogovora.

[Več >>>](#)

Pregled dela po strateških področjih

December 2023

Ob koncu Podnebnega vrha COP28 so v Umanoteri glede sprejetega dogovora izpostavili tri vsebinske poudarke.

[Več >>>](#)

December 2023

Iniciativa Glas ljudstva je ob koncu leta pripravila pogovor z mediji o letni oceni dela vlade v luči njenih predvolilnih zavez.

[Več >>>](#)

December 2023

Nevladne organizacije, med njimi tudi Umanotera, so na vlado ter Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo naslovile odziv na Resolucijo o dolgoročni miroljubni rabi jedrske energije.

[Več >>>](#)

2013-

Za gozd – za nas, krepitev vpliva civilne družbe glede gozdne zakonodaje

2014–2018

Trgovanje s prihodnostjo, vpliv proste trgovine na socialno varnost in varovanje okolja, kampanja

2014

Pravična banka, vzpostavitev dialoga za ustanovitev etične banke v Sloveniji

2014

Sporočila znanosti o podnebnih spremembah, posvet s SAZU

Pregled dela po strateških področjih

8. Sodelovanje na okroglih mizah in v razpravah

Predstavniki Umanotere so v letu 2023 aktivno sodelovali na:

- okrogli mizi po filmu Nažrli se bomo do smrti v organizaciji društva Focus,
- dogodku Podnebna skupščina v organizaciji Mladih za podnebno pravičnost,
- okrogli mizi Bo nova EU regulacija omejila svobodno delovanje nevladnih organizacij? v organizaciji Mirovnega inštituta,
- okrogli mizi na dogodku Moramo se pogovoriti o nevidni ekonomiji v organizaciji Policy Laba,
- okrogli mizi Zgodbe pozitivnih sprememb v organizaciji SLOGE,
- okrogli mizi na konferenci Slovenski energetski forum v organizaciji ECF - Transformation Lighthouse,
- dogodku EU za podnebno pravičnost v organizaciji društva Parada ponosa,
- fokusni skupini glede prihodnosti agroživilstva z vidika trajnosti za področje živiloreje v organizaciji Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij,
- okrogli mizi Pravično financiranje zelenega prehoda v Sloveniji,
- pogovoru z mediji o letni oceni dela vlade v luči njenih predvolilnih zavez v organizaciji iniciative Glas ljudstva.

2014–2015

Eko podjetniška jutra, mreženje in krepitev zelenih podjetnikov

2014

Ljubljana 2020, vizija trajnostne Ljubljane, projekt

2015

Veliki infrastrukturni projekti v Sloveniji: Od zgrešenih do trajnostnih naložb, strokovni posvet in poziv vladi

2015

Ideje za ravnovesje, zbornik ob 20-letnici delovanja Umanotere

Sodelavka Umanotere Nika Tavčar je v začetku septembra sodelovala na okrogli mizi o prehranski suverenosti in sistemih oskrbe s hrano v prihodnosti v sklopu dogodka Pogovoriti se moramo o nevidni ekonomiji. Poudarila je, da "je vprašanje oskrbe s hrano ključno v naslavljanju podnebne in ekosistemske krize" ter da "številne dobre prakse na tem področju, tudi v Sloveniji, že dokazujejo, da so spremembe v smeri bolj trajnostne pridelave hrane tudi možne." (Ljubljana, 8. september 2023)

B. Ozaveščanje, izobraževanje in usposabljanje ključnih deležnikov trajnostnega razvoja

»Da bi spremenili vse, potrebujemo vsakogar.« (Greta Thunberg)

Pravočasen prehod v trajnostno družbo zahteva zasuk smeri razvoja in hiter napredek v vseh družbenih sektorjih. Umanotera ključnim deležnikom trajnostnega razvoja pomaga prepoznati priložnosti za uspešno trajnostno preobrazbo. Razvija in prototipira skupnostne prakse z največ potenciala, da bi postale transformativne z vidika prehoda v trajnostno družbo. Spodbuja in podpira projekt Javna uprava kot zgled. Organizacije usposablja na področju spremljanja škodljivih vplivov njihovega delovanja na okolje in oblikovanja ukrepov blaženja. Prebivalce Slovenije ozavešča in motivira z namenom čim širšega ponotranjanja principov okoljsko vzdržnega in družbeno odgovornega življenjskega sloga ter tako vzpostavlja široko sprejemljivo alternativo potrošništvu. Spodbuja jih k aktivnemu državljanstvu – podpiranju zelenih politik, vršenju pritiska za sistemske spremembe in širjenju zavedanja o nujnosti trajnostnega delovanja.

2015

Srečanje Zmenek s Slovenijo, Spodbujanje sodelovanja in povezovanje nosilcev sprememb k skupnemu delovanju za trajnostno prihodnost

2015

Protest Global Climate March v Ljubljani

2015

Katalog etičnega obdarovanja 2015

2016

Sodelavec Umanotere Andrej Gnezda med finalisti za Delovo osebnost leta 2015

Umanotera je prejela nagrado Conventa Hall of Fame, ki je letno podeljena posameznikom in organizacijam, ki so zaznamovali in spodbudili razvoj industrije srečanj in Convente. Nagrado je organizacija prejela za doprinos in posebne dosežke na področju trajnostnih dogodkov, ki so že leta v središču vsega, kar počne – z organiziranjem lastnih dogodkov na tak način in tudi s predajanjem znanja o tem, kako take dogodke pripraviti.

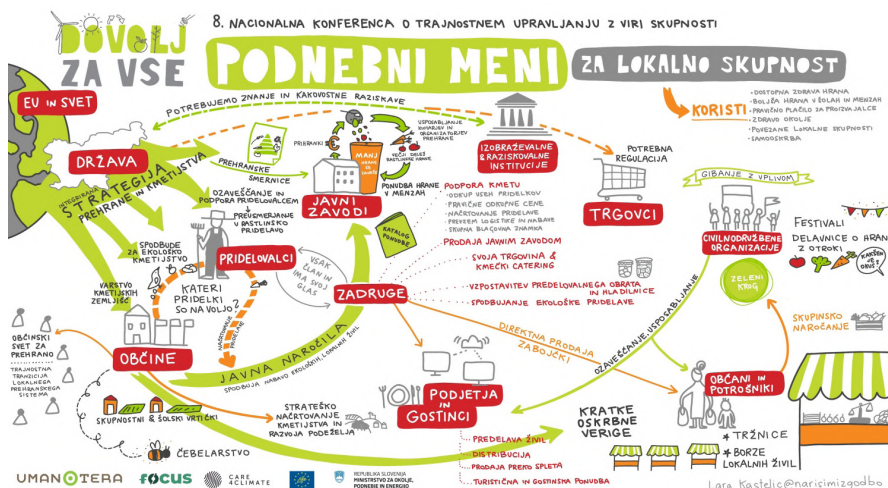
Ob prejetju nagrade je direktorica Umanotere Gaja Breclj poudarila: "Približno 15 let nazaj smo se začeli ukvarjati s trajnostnim vidikom organizacije dogodkov. /.../ V vseh teh letih smo se naučili, da je možno vse, kar si zadamo. Vemo, da so trajnostni dogodki najboljše komunikacijsko orodje za promocijo trajnostnih praks udeležencem, sponzorjem, partnerjem in drugim deležnikom. 15 let nazaj je bilo delanje majhnih korakov videno kot pogumno in drzno, danes pa nam za vrat diha podnebni zlom, ki mu lahko ubežimo le še z velikimi koraki. Na več trajnostnih dogodkov in velikih korakov!" (Ljubljana, 31. januar 2023)

Pregled dela po strateških področjih

1. Sodelovanje v projektu CARE4CLIMATE

V projektu LIFECARE4CLIMATE Umanotera ozavešča, izobražuje in usposablja ključne deležnike in s tem spodbuja izvajanje ukrepov za doseganje nacionalnih ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030. Projekt združuje 15 partnerjev, pri čemer Umanotera sodeluje predvsem z ozaveščanjem o podnebnih spremembah, promocijo dobrih praks zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, spodbujanjem lokalnih skupnosti k prehodu v nizkoogljično družbo, usposabljanjem javnih uslužbencev, da postanejo gonilo prehoda v nizkoogljično družbo, ter spodbujanjem vključevanja konceptov nizkoogljične družbe v visoko šolstvo.

Pod sloganom *Dovolj za vse* je Umanotera pripravila že osmo nacionalno konferenco o trajnostnem upravljanju z viri skupnosti, ki je pod naslovom *Podnebni meni za lokalno skupnost* privabila več kot 80 udeležencev. Posnetki konference so na voljo [tukaj](#).

Grafični povzetek konference Dovolj za vse 2023 (Ljubljana, 2. junij 2023)

Dogodki so za organizatorje odlična priložnost, da pokažejo trajnostne prakse in ozaveščajo posameznike, organizacije in družbo. Na ta način aktivno doprinejajo k reševanju podnebne in okoljske krize ter drugih družbenih izzivov. (Planica, 1. marec 2023)

2016

Organizacija trajnostnih dogodkov, usposabljanje v okviru Zelene prestolnice Evrope 2016

2016

Plaktivat v partnerstvu z Umanotero: alternative potrošništvu, plakat

2016-2021

Večletni partnerski projekt Dovolj za vse: skupnostno upravljanje z življenjskimi viri

2017

Ozelenjevanje občinskega proračuna, projekt

Pregled dela po strateških področjih

Marca je Umanotera izvedla strokovno ekskurzijo na FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju Planica 2023, v okviru katere je organizirala posvet z naslovom *S trajnostnimi dogodki do ogljično nevtralne in z viri učinkovite družbe*. Več kot 140 organizatorjev dogodkov – predstavnikov občin ter turističnih in športnih organizacij se je odzvalo povabilu ter se na strokovnem posvetu o trajnostnih dogodkih seznanilo z dobrimi praksami s tega področja, razpravljali pa so tudi o različnih vidikih bolj trajnostne organizacije (športnih) dogodkov.

Umanotera je nadaljevala z izvajanjem programa podpore občinam pri trajnostnem upravljanju z viri skupnosti. V letu 2023 so v programu podpore sodelovale občine Kranj, Bovec, Tolmin in Kobarid. V Kranju smo v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj že tretjič izračunali ogljični odtis kulinarčne prireditve *Kranjska dolga miza*. V Posočju smo pripravili delavnice za turistične ponudnike in lokalno skupnost o tem, kaj bodo podnebne spremembe prinesle destinaciji Dolina Soče, o ukrepih energetske učinkovitosti, obnovljivih virih energije in samooskrbi, preprečevanju nastajanja odpadne hrane in ozaveščanju turistov o varstvu narave.

V okviru programa *Dovolj za vse* smo še naprej podpirali izvedbo demonstracijskega projekta Livada LAB, ki je namenjen vzpostavitvi edinstvenega trajnostnega učnega poligona, ki spodbuja aktivacijo mladih za naslavljanje podnebne krize. Rezultat sodelovanja so tudi kratki napotki za trajnostno upravljanje skupnostnih prostorov.

V letu 2023 je razstava Na vroči strani Alp nadaljevala svojo pot skozi Slovenijo in bila prikazana na desetih lokacijah. Razstava je dostopna tudi v virtualni obliki.

Razstava Na vroči strani Alp je med drugim gostovala tudi v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri, kjer je 7. maja 2023 vodenje po razstavi potekalo pod vodstvom sodelavca Umanotere Jonasa Sonnenscheina. (Bistra, november 2022)

2017

Zelena proračunska reforma:
Politično in zakonodajno
ozadje ter primeri iz drugih
držav, poročilo

2017

Odstop Stalnega
posvetovalnega odbora
za podnebno politiko pri
predsedniku Pahorju

2017

Uspešno vključevanje
v postopek z zahtevo o
potrebnosti pridobitve
okoljevarstveno soglasja za
podaljšanje delovanja NEK

2017

Umanotera nasprotuje
izdaji okoljevarstvenega
soglasja za Magna Nukleus in
posledični pritiski na NVO

Pregled dela po strateških področjih

Poleg tega je Umanotera razvila in testirala nov spletni kalkulator ogljičnega odtisa.

Kalkulator ogljičnega odtisa je brezplačno dostopen na [povezavi](#).

V sodelovanju s strokovno komisijo je Umanotera zbrala in objavila novi zbirko 10 dobrih praks – praktičnih rešitev, ki so se zadnja leta razvile v Sloveniji na področjih trajnostna mobilnost, energetska učinkovitost v stavbah in industriji, obnovljivi viri energije, trajnostne verige oskrbe s hrano, raba tal in gozdno-lesna veriga, trajnostna proizvodnja in potrošnja ter trajnostne lokalne skupnosti.

V letu 2023 je ponovno sodelovala tudi pri načrtovanju in izvedbi Mednarodne poletne šole politične ekologije.

Spletne strani projekta:

Umanoterina spletna stran projekta, [Care4Climate](#), [Samo1planet](#) in [Dovolj za vse](#)

V okviru projekta je bil izveden tudi kolesarski izlet po slovenski prestolnici, na katerem je Umanotera udeležencem prikazala primere lokalnih dobrih praks, ki delujejo v smeri zmanjšanja izpustov TGP. Na fotografiji obisk trgovine brez plastične embalaže Rifuzl. (Ljubljana, 7. junij 2023)

2017

Posvet Krčenje prostora civilne družbe

2017

Odziv na predlog Energetskega koncepta

2018

Manifest civilne družbe za razvoj Slovenije in razprave Za družbo blaginje v trdni mreži življenja, pred parlamentarnimi volitvami

2018-2019

Klima za podnebje - mladi za svojo podnebno prihodnost, projekt

Pregled dela po strateških področjih

2. Podnebni meni – spodbujanje trajnostnega in zdravju prijaznejšega prehranjevanja

Namen projekta je bil delovati v smeri spreminjanja prehranjevalnih navad Slovencev, Špancev in Grkov v smeri bolj trajnostnih vsakodnevnih prehranskih odločitev in ozaveščati o problematiki trenutnega prehranskega sistema ter o tem, zakaj so potrebne spremembe – tako na individualni kot na sistemski ravni.

Umanotera je v zaključnih mesecih projekta v sodelovanju s partnersko organizacijo Fundesplai pripravila digitalno sobo pobega Upor paradižnikov, z igranjem katere se lahko mladi na igriv način spoznavaajo z bolj zdravo in trajnostno hrano. V spletni igri morajo igralci razrešiti spor in ponovno vzpostaviti ravnovesje v prehranskem sistemu. Tekom igre z reševanjem različnih testov in ugank oblikujejo manifest za bolj trajnostni način proizvodnje in porabe hrane.

Spletna stran projekta: [Podnebni meni: Spodbujanje trajnostnega in zdravju prijaznejšega prehranjevanja](#)

2018

Sestavi vlado: pričakovanja civilne družbe od bodoče Vlade RS

2018

Obisk v naravi – Kodeks obnašanja v naravi v Sloveniji

Digitalna soba pobega Upor paradižnikov je dostopna [tukaj](#).

Pregled dela po strateških področjih

3. Onkraj zgodb

Umanotera je sodelovala pri projektu Onkraj zgodb, v katerem je skupaj s projektnimi partnerji naslavljala teme, povezane s podnebnimi migracijami. Splošni cilj projekta je mladinskim delavcem posredovati znanja in informacije ter spodbujati pridobivanje in krepitev kompetenc in kritičnega razumevanja podnebnih migracij. Ta izobraževalno-ozaveščevalni projekt želi spodbujati aktivacijo mladih in mladinskih delavcev za podnebno in socialno pravično družbo. Eden od ciljev projekta je tudi spodbujanje javnega diskurza o podnebnih migracijah v splošni javnosti.

V okviru projekta je bil pripravljen ter se je pričel izvajati spletni tečaj za izobraževalce, aktiviste in mladinske delavce na temo podnebnih migracij in globalnega učenja. Spletni tečaj temelji na metodah neformalnega izobraževanja ter na kombinaciji spletnih in konvencionalnih metod (videi, naloge, praktično delo v parih, terensko delo z mladimi). Vsebina je bila deloma zasnovana v sodelovanju z mladimi aktivisti in aktivistkami, ki predstavljajo svoj pogled na podnebna vprašanja, migracije, zagovorništvo mladih in podnebno pravičnost (več na [povezavi](#)). Brezplačni spletni tečaj je na voljo na [povezavi tukaj](#).

Za bolj poglobljeno spoznavanje podnebnih migracij in vzrokov zanje so bile pripravljene študije primerov regij, ki so trenutno močno prizadete zaradi podnebnih sprememb: Bolivija, Mjanmar in Bangladeš, Pacifiška regija, Palestina, Sahel in Uganda. Infolisti z več informacijami so na voljo na [povezavi](#).

V pomoč pri seznanjanju s podnebnimi spremembami in migracijami v [Ugandi](#), [Boliviji](#) in [Palestini](#) so pridruženi partnerji iz teh držav pripravili videe, kjer temo naslovijo skozi svoje oči.

V Mariboru je bil v začetku novembra izveden [mednarodni trening](#), na katerem so se udeleženci iz Španije, Bosne in Hercegovine, Avstrije in Slovenije podrobneje spoznavali s tematiko podnebnih migracij ter utrjevali znanja, pridobljena tekom predhodnega spletnega usposabljanja.

Udeleženci treninga so med drugim odšli na ogled Maribora in skozi prizmo migracij spoznali njegovo zgodovino ter sodelovali v izkustveni predstavi Planet X in v delavnici pripravljanja uspešnih kampanj na temo podnebnih migracij. (Maribor, 9. november 2023)

2019

Okolju škodljive subvencije – UKINIMO JIH!, akcija

2019

Poročilo Energetsko intenzivna industrija v Sloveniji: poraba energije, dodana vrednost, delovna mesta, smernice za učinkovito rabo energije v industriji in Ukrepi in politike za učinkovito rabo energije v industriji: primeri iz prakse

Pregled dela po strateških področjih

Del treninga je predstavljala tudi udeležba na mednarodni konferenci globalnega učenja *Podnebne migracije. Razumevanje in izobraževanje o edinstvenem izzivu današnjega časa*, ki se je tokrat osredotočila na povezavo med podnebnimi spremembami in migracijami ter na vpetost podnebnih migracij v obstoječe globalne neenakosti. Po uvodnem predavanju so v drugem delu konference udeleženci sodelovali na delavnicah, na katerih so spoznali nekaj metod, s pomočjo katerih lahko kompleksno temo podnebnih migracij naslavljajo tudi v formalnem in neformalnem izobraževanju ter jo tako približajo mladim.

"Podnebne spremembe so problem, migracije niso. Problem pa je njihovo upravljanje," je na že 8. nacionalni konferenci globalnega učenja izpostavila glavna govorka dr. Sarah Walker, podoktorska raziskovalka na Univerzi v Bologni, ki pri svojem delu preučuje presečišča migracij, rase, spola in državljanstva. (Ljubljana, 8. november 2023)

V okviru projekta je bila pripravljena tudi knjižica [Nekoč je bil dom: zgodbe selitev, ki jih piše podnebna kriza](#), ki je sestavljena iz 17 zgodb z vseh delov sveta in je plod sodelovanja udeležencev projekta.

Spletna stran projekta: [Onkraj zgodb \(Umanoterina stran\)](#) in [Beyond the Tales \(projektne stran\)](#)

2019

Nujni poziv Vladi RS –
Večina pričakuje ukrepe za
naslovitev podnebne krize

2019

Globalni podnebni štrajki v
Sloveniji

2019-2026

Umanotera partner
integriranega LIFE projekta
CARE4CLIMATE

2019

Podnebni dogovor, posvet v
Državnem zboru

Pregled dela po strateških področjih

4. Otok X

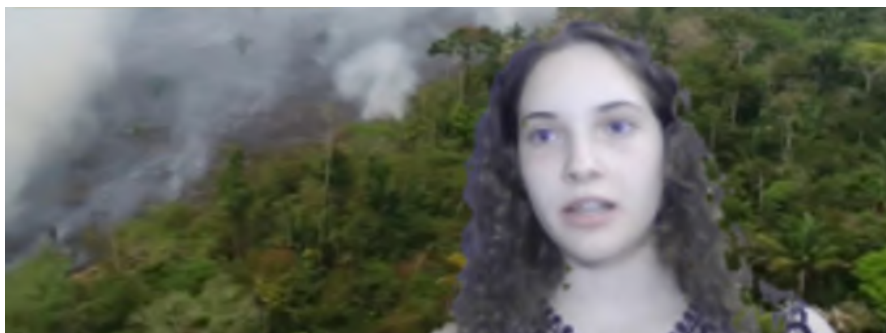
Projekt Otok X povezuje vprašanja posledic podnebnih sprememb, migracij in življenjskih slogov posameznikov, eden od glavnih ciljev pa je spodbujanje aktivacije mladih.

V okviru projekta je bila razvita in izvedena izkustvena gledališka igra *Planet X*, ki mladim prikazuje povezavo med podnebno krizo in migracijami. Tekom interaktivne gledališke predstave so mladi na izkustveni način spoznavali različne scenarije o stanju sveta in prihodnosti, ki jo pišejo sami v predstavi. V okviru projekta je bila igra izvedena kar 15-krat na različnih osnovnih in srednjih šolah po Sloveniji (več [tukaj](#)). Med majskim srečanjem projektnih partnerjev v Budimpešti pa je predstava Otok X gostovala tudi na dveh srednjih šolah v Budimpešti. Vtisi s predstave Planet X so predstavljeni tudi v [videu](#).

Posebna izvedba gledališke igre Planet X je bila izvedena v okviru usposabljanja izobraževalcev in izobraževalk. (Ljubljana, 16. maj 2023)

V sodelovanju z mladimi je bila izvedena tudi kampanja *Glasovi ambasadorjev in ambasadorik prihodnosti*. V njej so mladi v obliki videov pripravili enotno in močno sporočilo odločevalcem o potrebnih ukrepih za varno podnebno prihodnost.

Glasovom ambasadorjev in ambasadorik prihodnosti lahko prisluhnete [na povezavi tukaj](#).

Spletna stran projekta: [Otok X](#)

2019-2020

LETO BREZ LETA: Skupaj zmanjšujemo emisije iz letalskega prometa, kampanja

2020

Fizikalno ozadje podnebnih sprememb in njihove posledice za Slovenijo ter Politično-zakonodajno ozadje blaženja podnebnih sprememb, dokumenta

2020

Protest proti določilom tretjega proti-koronškega paketa, ki odpravljajo naravovarstvene in okoljevarstvene varovalke pri gradnji objektov

Pregled dela po strateških področjih

5. Sodelovanje v projektu Z globalnim učenjem do globalnih ciljev II

Namen projekta je prispevati k ozaveščenosti in usposobljenosti izobraževalcev in jih opremiti z gradivi za izvajanje aktivnosti globalnega učenja, s poudarkom na varovanju okolja, enakosti spolov in ciljnih trajnostnega razvoja.

V okviru projekta je Umanotera izvedla usposabljanje *Poučevanje o (pre)hrani v času podnebnih sprememb* za izobraževalce, ki so se udeležili 3. regijskega srečanja vodij timov Zdravih šol v ljubljanski regiji. 84 udeležencem sta sodelavki Umanotere Gaja Breclj in Nika Tavčar predstavili nabor konkretnih aktivnosti, ki jih lahko uporabijo pri svojem delu, eno od pripravljenih delavnic pa so preizkusili tudi v praksi. Umanotera je v sklopu projekta pripravila tudi tretji novičnik s področja transformativnega učenja za izobraževalce.

Spletna stran projekta: [Z globalnim učenjem do globalnih ciljev II](#)

Veliko izobraževalno in motivacijsko moč na področju bolj trajnostnih prehranjevalnih navad imajo tudi izobraževalci, ki mlade seznanjajo s podnebju in zdravju prijaznejšo hrano in tako na dolgi rok spreminjajo vsakodnevne prehranske navade ter s tem prispevajo k zmanjšanju negativnih vplivov na naravo in podnebje. (Ljubljana, 1. junij 2023)

2020

Promocija dobrih praks
zniževanja toplogrednih
plinov, serija kratkih filmov

2020

Dolgoročna podnebna
strategija mora odgovoriti
na izzive podnebne
krize, skupna izjava NVO,
strokovnjakov in sindikata

2020

Na vroči strani Alp, razstava o
možni prihodnosti Slovenije
zaradi podnebnih sprememb

Pregled dela po strateških področjih

6. Izvajanje delavnic in predavanj

Umanotera že vrsto let izvaja delavnice in predavanja o podnebnih spremembah in trajnostnem razvoju ter v razpravah, ki jim sledijo, spodbuja udeležence k razmisleku ter bolj okoljsko in družbeno odgovornemu delovanju.

V letu 2023 je Umanotera poleg projektnih aktivnosti izvedla še naslednja predavanja in delavnice:

- o trajnostnih dogodkih na usposabljanju Zeleni dogodki v praksi organizaciji Tolerance Marketinga,
- o trajnostnih kulturnih dogodkih ter o načrtovanju trajnostne mobilnosti in zelene pisarne za Motovilo,
- o podnebnem opismenjevanju za Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje,
- o podnebnih spremembah in o tem, kaj lahko storimo, za OŠ Davorina Jenka, OŠ Dobrna, Forum FER, Tehnopark Celje, Inner Wheel Ljubljana ter za projekt Climate Walk,
- o zeleni pisarni za Ljubljanski grad in za knjižnico Kamnik ter o prvih zelenih korakih za društvo Reks in Mila ter občino Medvode,
- o podnebni krizi, zeleni pisarni ter trajnostnih športnih dogodkih za športne centre,
- o podnebnih spremembah in dobrih praksah iz industrije za Ekonomsko šolo Novo mesto,
- o turizmu in podnebnih spremembah za Inkubator Sežana,
- o Glasu ljudstva na dogodku Civil society initiatives on elections – experience and know-how exchange za Active Citizens Fund operators,
- o podnebnih spremembah in vplivu potrošnje in proizvodnje hrane za Fakulteto za družbene vede FDV ter za CŠOD Cerčno,
- o poučevanju o (pre)hrani v času podnebnih sprememb za srečanja vodij timov Zdravih šol v novomeški regiji (v organizaciji NIJZ OE Novo mesto) ter v ljubljanski regiji (v organizaciji NIJZ OE Ljubljana),
- sodelovalno igro o podnebnju prijaznejši hrani za OŠ Dobrna, Forum FER, III. Gimnazijo Maribor, Tehnopark Celje ter Srednjo šolo za gastronomijo in turizem Ljubljana,
- o podnebnih spremembah in o tem, kaj lahko storimo kot družba, posamezniki in izobraževalci, na dogodku Trajnosti naproti s soustvarjanjem na področju STEAM izobraževanja v organizaciji Pedagoške fakultete,
- o krizi okoljskega komuniciranja na dogodku Dan PR v organizaciji Marketing magazina,
- Planet X za OŠ Milana Šuštaršiča, BIC Ljubljana, Gimnazijo Ptuj in Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota, Srednjo šolo Zagorje ter za Gimnazijo in srednjo šolo Kamnik.

2021

Vseevropska kampanja
za izstop iz ECT

2021

Referendumska kampanja
za pitno vodo

2021

Predsedovanje Slovenije
Svetu EU (v sodelovanju
z EEB)

Pregled dela po strateških področjih

2021

Vodnik Podnebni meni in
Babičina podnebna kuharica

2021

Iniciativa Glas ljudstva

V letu 2023 sta sodelavki Umanotere Nika Tavčar in Hana Turšič nadaljevali z izvajanjem sodelovalne igre o podnebnju in zdravju prijaznejši hrani. (Ljubljana, 23. maj 2023)

Sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein je na dogodku Dan PR predaval o komuniciranju o okoljskih krizah ter izpostavil neskladje med resnostjo okoljskih kriz in komunikacijo o njih v medijih in oglaševanju: *"Vse škodljive produkte bi morali obravnavati tako kot cigarete. Ukrepati je potrebno začeti takoj, vse ostalo je samo piar."* (Ljubljana, 10. oktober 2023)

Direktorica Umanotere Gaja Breclj je v prvih jesenskih dneh prevzela vlogo (so)mentorice delavnice za načrtovanje in uvajanje bolj trajnostnih praks pri vsakodnevem delovanju in mednarodnem sodelovanju, organizirane s strani Motovile. (Ljubljana, 13. september 2023)

Pregled dela po strateških področjih

7. Izračuni ogljičnih odtisov

V Sloveniji se vse več podjetij in organizacij iz javnega in nevladnega sektorja odloča za izračun ogljičnega odtisa svojega delovanja. Umanotera že več let izgrajuje znanje na področju sistemov upravljanja z vplivi organizacij na okolje, v okviru katerih je ogljični odtis kazalnik porabe fosilnih goriv in vpliva na podnebje. Z izračunom ogljičnega odtisa in pripravo ukrepov za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov podpira organizacije pri določanju najpomembnejših virov izpustov in upravljanju z izpusti ter jim omogoča primerjave s sorodnimi organizacijami in transparentno poročanje notranjim in zunanjim deležnikom.

2022

Razstava Na vroči strani Alp na Krakovskem nasipu v Ljubljani

2022

Demonstracijski projekt na Kraterju

2022

138 zahtev političnim strankam na državni ravni

8. Svetovalna dejavnost

Sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein je kot nacionalni strokovnjak sodeloval pri dveh instrumentih tehnične podpore Evropske komisije. Prvi se je nanašal na zeleno proračunsko načrtovanje in je vključeval izmenjavo znanj z drugimi evropskimi državami (Irska in Avstrija) ter na razvoj slovenske metodologije zelenega proračunskega načrtovanja, drugi pa na izvajanje načela "da se ne škoduje bistveno" v projektih, financiranih iz javnih sredstev.

C. Aktivacija javnosti za potrebne spremembe

»Nihče nima večje moči za spremembo kot skupnost, ki odkrije, za kaj ji je mar.« (Margaret Wheatley)

Umanotera svojih dejavnosti ne omejuje na izvajanje projektov. V družbi si stalno prizadeva povečati prepoznavnost ukrepov za zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje, ki kljub velikemu potencialu iz različnih razlogov niso zadosti prisotni v javnem diskurzu. Poleg aktivacije posameznikov si z vzpostavljanjem javne podpore prizadeva za potrebne spremembe na področju politik. Prav tako se z aktivacijo javnosti postavlja po robu politikam, ki niso v javnem interesu.

1. Sodelovanje pri iniciativi Glas ljudstva

Umanotera je med ustanovnimi člani iniciative Glas ljudstva, kjer je povezanih več kot 100 organizacij civilne družbe in več kot tisoč posameznic in posameznikov z vseh družbenih področij in iz celotne Slovenije. Namen iniciative je, da politiko pozove k odgovornejšemu delovanju ter izboljšanju družbene, politične, ekonomske in okoljske situacije v državi.

V tem letu je iniciativa držala ogledalo vladi, jo opozarjala na njene predvolilne zaveze ter izvajala zagovorniške kampanje na posebej perečih področjih. Ključne aktivnosti v letu 2023 so bile:

- Izvajanje rednega monitoringa 122 zavez, ki so jih dale ljudstvu vse tri vladne stranke pred državnoborskimi volitvami.
- Marca je bilo predstavljeno poročilo prvega monitoringa uresničevanja vladnih zavez. S tem je bila javnost seznanjena s prvimi rezultati edinstvenega mehanizma krepitve politične odgovornosti odločevalcev in demokratičnega odločanja, ki ga v Sloveniji na tako obsežen in celovit način doslej nismo imeli ([rezultati monitoringa zavez tukaj](#)).
- 1. junija 2023 – ob prvi obletnici nastopa vlade Roberta Goloba – je bilo organizirano kolesarjenje, ki se je zaključilo s tiskovno konferenco pred vlado.
- Sodelovanje pri izvajanju kampanje Ustavimo rušenje javnega zdravstva, v okviru katere je bila izvedena:
 - Stavka pacientov, na podlagi katere je Glas ljudstva pričel s kampanjo o javnem zdravstvu (10. 1. 2023).
 - Priprava zakona ZNUZSZS-B, ki temelji na solidarnosti, kakovosti in dostopnosti javnega zdravstvenega sistema.
 - Organizacija 2 shodov za javno zdravstvo (7. 4. in 17. 11. 2023).
 - Kampanja zbiranja podpisov za predlog zakona, v okviru katere je bilo zbranih več kot 6700 overjenih podpisov.
 - Ozaveščanje o javnem zdravstvu po Sloveniji – člani iniciative so z intervencijskim vozilom obiskali 10 krajev.

2022

Potujoči festival demokracije

2022

Javni predvolilni soočeni
kandidatki in kandidatov z
ljudstvom

Pregled dela po strateških področjih

- Vključevanje v druge boje v sklopu iniciative Glas ljudstva: Naj Anhovo zadiha, Bojkot centra Rog, podpora Palestini, podpora novinarjem Večera in RTV ipd.
- Mednarodno povezovanje.
- Decembra je bil pripravljen pogovor z mediji o letni oceni dela vlade v luči njenih predvolilnih zavez.

Spletna stran: [Glas ljudstva \(Umanoterina stran\)](#) in [Glas ljudstva \(uradna stran iniciative\)](#)

2022

Nacionalna konferenca o podnebnju prijaznejši pogostitvi na dogodkih

2022

Okrogla miza Podnebna kriza in prehranska draginja – kako rešiti dve muhi na en mah?

Sodelavec Umanotere Andrej Gnezda je na marčevskem monitoringu predstavil splošno oceno dela vlade na področju pravičnega podnebnega prehoda in zaščite narave ter zelene infrastrukture. (Ljubljana, 14. marec 2023)

Sodelavka Umanotere Ajda Cafun je sodelovala na decembrskem pogovoru o letni oceni dela vlade. (Ljubljana, 18. december 2023)

D. Spodbujanje povezovanja in krepitve nevladnega sektorja

»Sami lahko naredimo tako malo, skupaj pa tako veliko.« (Helen Keller)

Vizije Slovenije kot trajnostne družbe ne bo mogoče doseči z delovanjem ene same organizacije. Zato je povezovanje Umanoterina *nadstrategija* in tudi princip delovanja, ki omogoča doseganje večjih učinkov dejavnosti, krepitev mreže za pozitivne spremembe in tudi povečanje prepoznavnosti organizacije. Aktivnosti so usmerjene v oblikovanje širokega partnerstva, ki bo zagotavljalo javno podporo in hkrati strokovni oziroma mobilizacijski pritisk pri udejanjanju trajnostnega razvoja.

Stalna prioriteta ostaja tudi zavzemanje za vključevanje civilne družbe v procese odločanja in sistemsko ureditev financiranja okoljskih nevladnih organizacij.

1. Koordiniranje mreže Plan B za Slovenijo – mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

Mreža Plan B za Slovenijo združuje 38 nevladnih organizacij, ki delujejo na področjih varstva okolja, ohranjanja narave, energije, urejanja prostora, trajnostne mobilnosti, mladinskega sektorja, kulture ter humanitarnih in raziskovalne dejavnosti. Mreža se osredotoča na vplivanje na politike in izvrševanje ter ocenjevanje dogovorjenih politik. Stremi k učinkovitosti z združevanjem znanja z reprezentativnostjo, aktivno udeležbo svojih članic in grajenjem koalicije. Deluje izključno v dobrobit celotne družbe. Koordinator mreže je že od vzpostavitve leta 2009 Umanotera, ki v okviru mreže sodeluje pri izvajanju Podnebnega programa mreže.

Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo 2020–2024 naslavlja problem blaženja podnebnih sprememb, ki so posledica človekovih dejavnosti in prilagajanja na njihove neizogibne posledice. Izhodišče Podnebnega programa je, da so zdaj potrebne celovite strukturne spremembe za povečano in pospešeno zmanjševanje emisij, ki morajo biti oblikovane tako, da bodo prinesle celovite koristi za človeštvo in planetarne sisteme, ki podpirajo življenje, ter spremembe v delovanju organizacij in ravnanju posameznikov.

Mreža Plan B za Slovenijo združuje večino strokovnih NVO, ki v Sloveniji delujejo na področju vplivanja na politike blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Prvi cilj v strategiji mreže za obdobje 2020–2024 (strateška usmeritev) je zato učinkovito izvajanje Pariškega sporazuma ob hkratnem ohranjanju biodiverzitete, kar mreža dosega s/z:

- sooblikovanjem politik – zagovorništvo,
- informiranjem in ozaveščanjem,
- izobraževanjem in usposabljanjem s prenosom znanja in praks,
- medsektorskim povezovanjem in sodelovanjem ter
- nadzorom nad izvajanjem politik (»watchdog«).

2023

Nagrada Conventa Hall of Fame

2023

Izkustvena gledališka igra Planet X

Pregled dela po strateških področjih

V letu 2023 so bile v okviru izvajanja Podnebnega programa izvedene naslednje aktivnosti:

- Organizacija posveta skupaj z Mrežo za prostor *Vse vemo, a zakaj se nič ne spremeni? Podnebna politika med teorijo in prakso,*
- Organizacija delavnice skupaj z Mrežo za prostor *Financiranje nevladnih organizacij na področjih okolja, narave, prostora in trajnostne mobilnosti,*
- Organizacija dogodka o zelenem digitalnem prehodu z naslovom *Kje in kako se srečata zeleni in digitalni prehod?* skupaj z mrežo NVO-VID,
- Pobuda političnim voditeljem, da Ustavno sodišče zaprosijo za mnenje o skladnosti sporazuma CETA z Ustavo RS,
- Opozarjanje na *nejasen in nepregleden proces odločanja o nadaljnji rabi jedrske energije* in novih jedrskih objektih v Sloveniji,
- Sodelovanje v Konzorciju vsebinskih mrež Slovenije,
- Koordinacija mreže,
- Srečanja Programskega sveta mreže,
- Srečanja vodij organizacij,
- Zbor članic – *letno srečanje članic mreže s spremljevalnim programom,*
- Izvedba tretjega poziva za financiranje izvedbe manjših projektov članic mreže in izbor dveh projektov,
- *Usposabljanje o okoljski kriminaliteti,*
- *Kampanja Podnebne spremembe in narava,*
- *Kampanja Naša hrana - nove perspektive,*
- Urejanje in upravljanje spletne strani, profila X in FB-strani mreže.

Spletna stran projekta: Plan B za Slovenijo

Člani mreže so na delavnici o financiranju nevladnih organizacij na področjih okolja, narave, prostora in trajnostne mobilnosti iskali rešitve za ureditev stanja na področju financiranja njihovih aktivnosti. (Ljubljana, 5. julij 2023)

Delovna skupina mreže Plan B za Slovenijo za ekološko kmetijstvo in samooskrbo se je skupaj z Zvezo potrošnikov Slovenije v okviru kampanje Naša hrana – nove perspektive sestala z novinarki in jim predstavila rešitve za podnebno in okoljsko vzdržno pridelavo in potrošnjo hrane ter izhodišča za komuniciranje te teme. (Ljubljana, 26. oktober 2023)

2023

Spletni tečaj na temo podnebnih migracij in globalnega učenja

2023

Ekскурzija s strokovnim posvetom o trajnostnih dogodkih na FIS svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju Planica 2023

Pregled dela po strateških področjih

2. Delovna skupina za financiranje okoljskih NVO

Delovna skupina deluje v okviru mreže Plan B za Slovenijo in je v letu 2023 v skladu s Strategijo mreže Plan B za Slovenijo 2020–2024 izvajala Podnebni program mreže. Cilj, ki ga zasleduje delovna skupina, je zagotoviti sistemsko programsko in projektno financiranje nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varovanja okolja in narave v Sloveniji.

Delovna skupina je zastopala interese NVO v Svetu ministra za okolje za sodelovanje z NVO. Izdelana, objavljena in poslana Ministrstvu za okolje in prostor je bila analiza o stanju financiranja okoljskih NVO. Pripravljena je bila evalvacija prejetih donacij članic mreže Plan B za Slovenijo iz mehanizma namenitve 1 % dohodnine. Skupaj z Mrežo za prostor je delovna skupina organizirala delavnico s financerji o možnostih in ovirah za financiranje NVO.

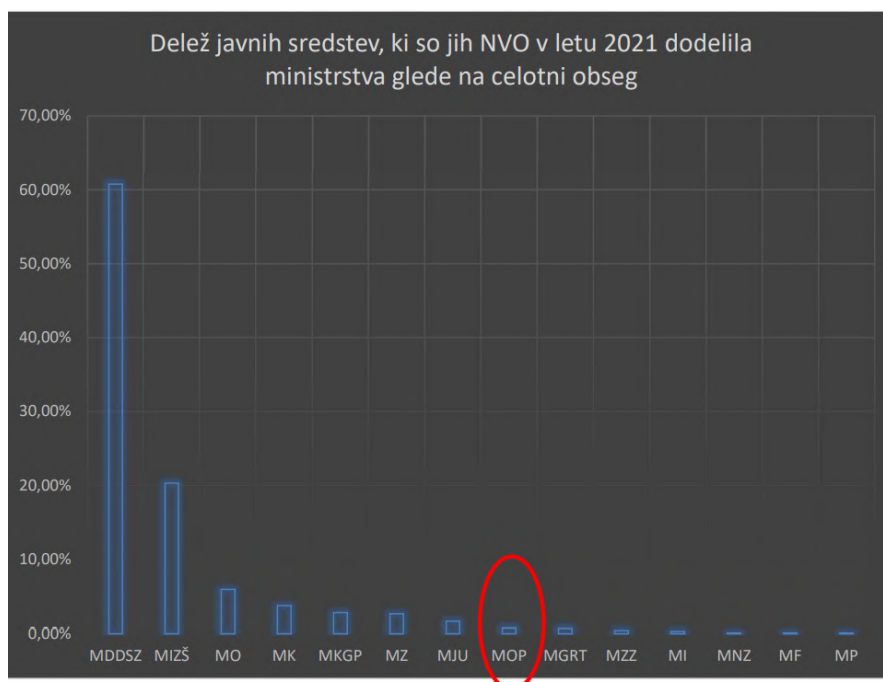
Spletna stran projekta: [Financiranje okoljskih nevladnih organizacij](#)

2023

Posvet Vse vemo, a zakaj se nič ne spremeni? Podnebna politika med teorijo in prakso

2023

Mednarodna konferenca Javne finance za pravični zeleni prehod: tveganja in priložnosti v Sloveniji in EU

Analiza o stanju financiranja okoljskih NVO je pokazala, da predstavljajo sredstva, ki jih je NVO izplačalo Ministrstvo za okolje in prostor, le 0,74 % vseh sredstev, ki jih je država izplačala NVO v letu 2021. To pomeni, da se je delež sredstev za okolje glede na leto 2019 celo zmanjšal za 0,44 %

Poročilo o ogljičnem odtisu

V izračunu ogljičnega odtisa Umanotere za leto 2023 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov ter posredni izpusti zaradi porabe električne energije, službenih prevozov, prevozov zaposlenih na delo in porabe papirja.

Ogljični odtis:

Osebna izkaznica

Povprečno število zaposlenih:	7,5
Površina poslovnih prostorov:	83,6 m ²

Pregled po virih izpustov

Vir	kg CO ₂ e	%
Obseg 1: Neposredne emisije zaradi izgorevanja fosilnih goriv v stavbah v lasti oz. upravljanju organizacije		
Ogrevanje – zemeljski plin	1.723	50,2
Obseg 2: Posredne emisije zaradi porabe energije iz daljinskih sistemov		
Poraba električne energije	0	0
Obseg 3: Posredne emisije zaradi službenih prevozov s prevoznimi sredstvi, ki niso v lasti organizacije		
Avto	629	18,3
Letalski prevozi	0	0,0
Kombi (shuttle)	161	4,7
Javni potniški prevoz (vlak)	522	15,2
Posredne emisije zaradi prevozov zaposlenih na delo		
Avto	286	8,3
Javni potniški promet (avtobus in vlak)	98	2,9
Posredne emisije zaradi nabavljenih izdelkov in storitev		
Papir	11	0,3
Izpusti skupaj	3.43	100

Kazalniki

Skupaj ogljični odtis za organizacijo:	3,43 t CO ₂ e
Ogljični odtis na zaposlenega:	0,46 t CO ₂ e
Ogljični odtis na m ² poslovnega prostora:	41 kg CO ₂ e
Poraba papirja:	0,7 lista/zaposlenega/dan

Poročilo o ogljičnem odtisu

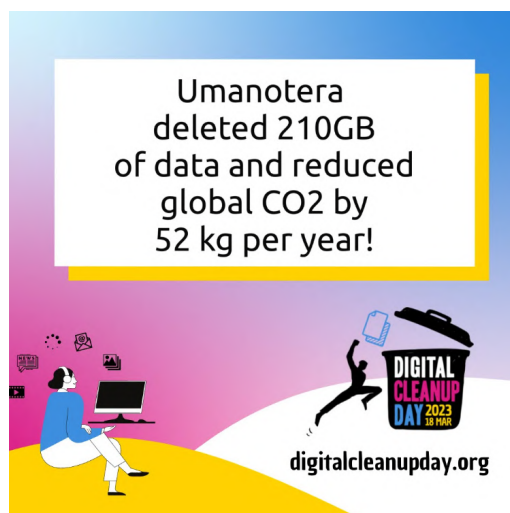
Izpusti zaradi ogrevanja prostorov so v letu 2023 predstavljali dobro polovico ogljičnega odtisa. Izračunavamo jih pavšalno iz ocene porabe energenta (zemeljski plin) za celo stavbo in deleža površine pisarn. Umanotera nima vpliva na izbiro energenta za ogrevanje, prav tako se zaradi pavšalnega načina zaračunavanja v ogljičnem odtisu ne odražajo v celoti naši varčevalni ukrepi: vzdrževanje primerne delovne temperature, pravilno zračenje in redno zmanjševanje ogrevanja pisarn med vikendi oz. ko so pisarne prazne.

Okoljski center, kjer deluje Umanotera, se oskrbuje z elektriko iz obnovljivih virov, zato so v izračunu ogljičnega odtisa za leto 2023 upoštevane ničelne emisije iz tega vira.

Izpusti zaradi službenih prevozov in prevozov zaposlenih na delo v letu 2023 so izračunani iz podatkov o dejansko opravljenih prevozih. V letu 2023 smo velik del službenih prevozov ponovno nadomestili s telekonferencami, ki so učinkovit ukrep trajnostne mobilnosti. Sodelovali smo v več mednarodnih projektih in se udeležili projektnih srečanj v tujini, tudi doma smo organizirali in se udeležili več dogodkov v živo. Pri tem smo vse daljše poti opravili z vlakom ali avtobusom. Izpusti zaradi službenih prevozov so predstavljali 38 % ogljičnega odtisa organizacije.

Zaposleni v Umanoteri, če je le možno, na delo prihajajo s kolesom ali z javnim potniškim prevozom. Izpusti zaradi prevozov zaposlenih na delo so v letu 2023 predstavljali 11 % ogljičnega odtisa organizacije. Na poti v službo in domov smo prekolesarili in prepešali 4760 km. Z nadomeščanjem avtomobilskih prevozov smo tako prihranili 828 kg izpustov CO₂.

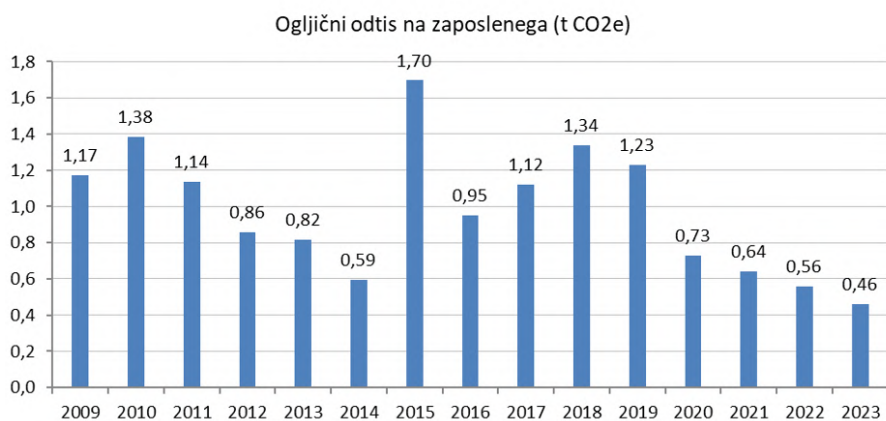
Izpusti zaradi porabe papirja predstavljajo majhen del Umanoterinega ogljičnega odtisa (0,2 %). Porabili smo 0,7 lista papirja na zaposlenega na dan, kar je v primerjavi z drugimi organizacijami zelo nizka vrednost in kaže na okoljsko ozaveščenost zaposlenih.

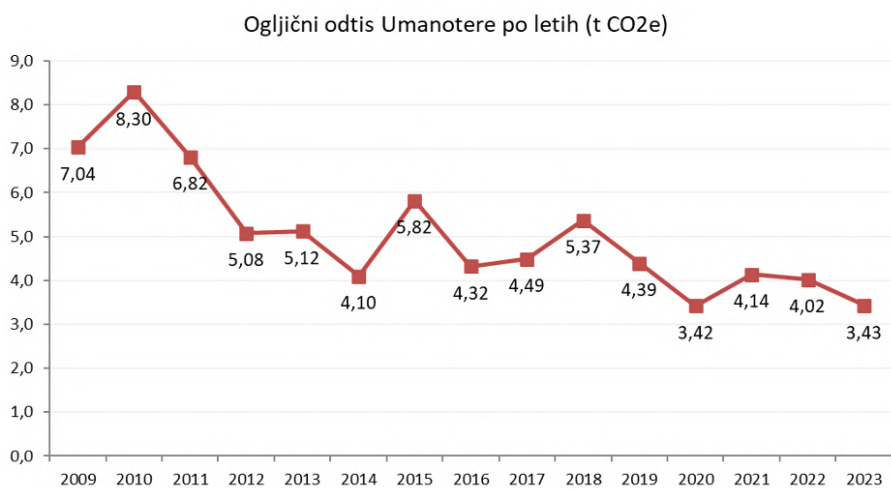
V letu 2023 je Umanotera prvič sodelovala v akciji Digital Cleanup Day. Odstranili smo 210 GB podatkov, objavili smo se od prejemanja 34 novičnikov in izključili 5 e-poštnih obveščanj o aplikacijah in družbenih omrežjih.

Poročilo o ogljičnem odtisu

Emisije toplogrednih plinov na zaposlenega (0,46 t CO₂e) predstavljajo najmanjši ogljični odtis na zaposlenega v zgodovini organizacije, pri čemer sta najpomembnejša dejavnika oskrba z električno energijo iz obnovljivih virov in odsotnost letalskih prevozov. Ogljični odtis je v primerjavi z večino drugih organizacij s pisarniško dejavnostjo v gospodarstvu in javnem sektorju zelo majhen. Vendar pa je še vedno nezanemarljiv v primerjavi z vrednostjo 1,25 t CO₂e na prebivalca na leto, h kateri težimo na poti k podnebni nevtralnosti. Zaposleni smo kljub stalni težnji k nizkoogljičnemu delovanju organizacije v letu 2023 že samo s službenim delom svojega življenja povzročili dobro tretjino vsakemu od nas *pripadajočih* letnih izpustov.

Skupno ogljični odtis organizacije je bil v letu 2023 v primerjavi s prejšnjim letom za 15 % manjši, kar je predvsem posledica odsotnosti letalskih prevozov. Z izjemo *koronskega* leta 2020 je bilo to tudi leto z najnižjim skupnim ogljičnim odtisom v zgodovini Umanotere.

Umanotera bo sredstva za izravnavo izpustov toplogrednih plinov zaradi delovanja organizacije v letu 2023 namesto nakupa ogljične izravnave namenila lastnim ukrepom za povečanje energetske učinkovitosti.

Finančno poročilo

Umanotera je leta 2023 leta ustvarila prihodke v vrednosti 435.551,68 EUR in odhodke v vrednosti 372.893,62 EUR. Presežek prihodkov nad odhodki je bil 62.119,26 eur (z upoštevanim davkom od dobička 538,80 eur).

A. Stanje sredstev in virov na dan 31. 12. 2023

1. Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Družba ima v lasti osnovna sredstva v skupni revalorizirani nabavni vrednosti 245,58 EUR. Odpisanost osnovnih sredstev je 99,27%. Osnovna sredstva so posamično amortizirana po enakomerni časovni metodi. V letu 2023 ni bila opravljena revalorizacija.

2. Ni dolgoročnih finančnih naložb.

3. Kratkoročne terjatve

Med kratkoročnimi terjatvami do kupcev v skupni vrednosti 65.877,56 EUR so odprte terjatve iz naslova prodaje blaga in storitev.

Terjatve iz naslova plačila obresti znašajo 4,94 EUR.

Terjatve iz naslova danih avansov so v višini 1.793,40 EUR.

Terjatve za vstopni DDV na presečni datum 31.12.2023 znaša 3.295,42 EUR (računi prejeti v januarju 2024).

Drugih terjatev je 180,82 EUR.

4. Kratkoročne obveznosti

Odprte obveznosti konec leta v vrednosti 74.222,03 EUR bodo poravnane v prvih mesecih leta 2024. DDV bo poravnano do konca januarja 2024, kot je zakonski rok za plačilo, drugi prispevki in davki ob izplačilu decembrske plače. Odloženi so prihodki v višini 105.630,94 EUR, ki se nanašajo na opravljeno storitev/dobavo za leto 2024.

5. Kapital

Kapital Umanotere je sestavljen iz trajnih vlog domačih oseb v vrednosti 1.335,34 EUR ter obračunane revalorizacije osnovnih sredstev v vrednosti 482,86 EUR.

B. Izkaz prihodkov in odhodkov

V letu 2023 je bilo doseženo 435.551,68 EUR prihodkov in 372.893,62 EUR odhodkov. V primerjavi s preteklim letom je bilo doseženo za 21,47 % več prihodkov in za 10,07 % več odhodkov. Po davčni bilanci ima pravna oseba ugotovljeno obveznost za davek od dohodkov pravnih oseb v višini 538,80 EUR.

C. Zaposleni

V letu 2023, preračunano iz ur, so bili povprečno redno zaposleni 7,47 delavci. Izplačana je bila povprečna mesečna bruto plača na delavca je v vrednosti 2.064,22 EUR, kar je manj od povprečne mesečne bruto plače za leto 2023 v Sloveniji. Razmerje med minimalno in maksimalno izplačano neto plačo je 1 : 1,4.

Bodite del spremembe

Umanotera že 30 let sooblikuje trajnostno družbo. Umanotero pa predstavljajo predvsem srčni aktivisti – Gaja, Renata, Jonas, Nika, Senka, Hana, Ajda in Martina. Zavezujejo se, da bodo še naprej z zanosom izvajali aktivnosti, za katere menijo, da so v našem prostoru potrebne – danes morda bolj kot kadar koli prej.

Z vašo podporo bo Umanotera lahko naredila še več, predvsem pa bo še bolj neodvisna, odzivna in udarna.

Podprite delo Umanotere z donacijo

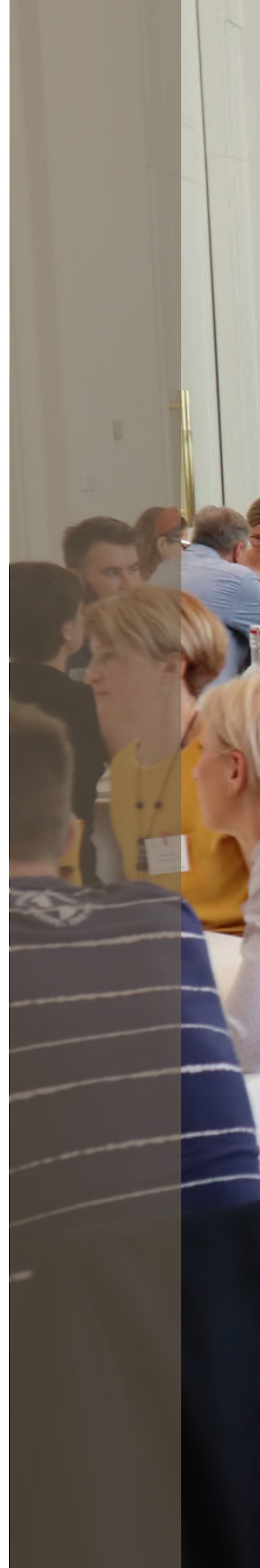
Vsaka, tudi majhna donacija, ki je skladna z Umanoterinimi vrednotami,* je za organizacijo zlata vredna. Zakaj?

- Počne lahko še več tistih stvari, s katerimi v imenu varovanja okolja tudi komu stopi na žulj (delo na politikah, sodelovanje v upravnih postopkih, oblikovanje alternativnih strategij in priporočil odločevalcem).
- Ta sredstva Umanoteri omogočajo potrebno sofinanciranje projektov, kar pomeni, da zaradi donacij lahko kandidira na razpisih in ohranja svoje aktivnosti.
- Še bolj se lahko posveti grajenju partnerstev za trajnostni razvoj, ker – saj vemo – “Če hočeš iti hitro, pojdi sam. Če hočeš priti daleč, pojdi skupaj.” (afriški pregovor)
- Izvede lahko še več izobraževanj in delavnic ter še širše promovira trajnostne prakse in sporoča aktualnosti s tega področja.
- Poglobi se lahko v še več raziskav in še več časa nameni izvedbi pilotnih projektov ter tako udejanja načela trajnostnega razvoja v praksi.

Kako lahko Umanoteri namenite donacijo?

- **Umanoteri zaupajte 1 % svoje dohodnine. Vas ne stane nič, Umanoteri pa omogoča neodvisno delovanje v javnem interesu.** Postopek lahko hitro izvedete na portalu [E-Davki](#) ali pa izpolnite obrazec [na tej povezavi](#), ga natisnete in podpišete ter pošljete na [pristojni finančni urad](#). Če ste obrazec oddali že v preteklih letih, vam postopka ni treba ponavljati.

*Umanotera ima sprejeto [politiko o sprejemanju donacij](#), ki pogojuje sprejemanje sredstev na način, da ta sredstva ne ogrozijo neodvisnosti Umanotere pri opravljanju svojega poslanstva ter njene integritete in ugleda.

Bodite del spremembe

- **Ustvarite trajnik**

Trajnik lahko odprete osebno na svoji banki, kjer podpišete pooblastilo, da organizaciji mesečno ali kako drugače nakazujete donacije. Lahko ga odprete tudi v svoji spletni banki, pri odprtju pa potrebujete te podatke.

- **Podarite enkratno donacijo**

Vaša spodbuda delu Umanotere je lahko tudi enkratna, in sicer z donacijo na Umanoterin transakcijski račun (podatki [tukaj](#)).

- **Podprite Umanoterino delo s SMS donacijo**

Pošljite sporočilo SMS s ključno besedo AKTIVNI1 ali AKTIVNI5 na številko 1919 in prispevali boste 1 oziroma 5 evrov (samo za uporabnike mobilnih storitev A1 Slovenija in Telemach Mobila).

Umanoteri podarite svoj čas

Izpolnite [Prijavo interesa za prostovoljno delo](#). Sodelavci Umanotere jo bodo z veseljem proučili in se vam oglasili.

Obiščite spletno stran [Umanotere](#), spletno stran [Plan B za Slovenijo](#) in spletno stran programa [Dovolj za vse](#).

Sledite Umanoterinim aktivnostim na družabnih medijih: [Facebook](#), [Twitter](#), [YouTube](#), [LinkedIn](#).

Naročite se na Umanoterina [obvestila in novice](#) in si oglejte arhiv že izdanih obvestilnikov.

Vas zanima, kaj je Umanotera naredila v preteklih letih? Prelistajte njena [letna poročila](#).

UMANOTERA

Od 1994 soustvarjamo trajnostno družbo.

Letno poročilo 2023

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Uredništvo: Nika Tavčar

Lektura: Karin Geršak

Oblikovanje: Blaž Medja

Fotografije: BOBO/Igor Kupljenik, Ana Katarina Ziherl, Policy Lab, Lara Kastelic, društvo Humanitas, Motovila, Glas ljudstva, RTV SLO, Urad za komuniciranje, Mediaspeed, arhiv Vlada RS, arhiv Umanotere

Ljubljana, marec 2024

